

Anexă
la Metodologia de analiză a impactului
în procesul de fundamentare a proiectelor
de acte normative

Formularul tipizat al documentului de analiză a impactului

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ):	Analiza impactului de reglementare asupra proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (politica fiscală și vamală 2021)
Data:	
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Finanțelor
Subdiviziunea:	Direcția politici fiscale și vamale
Persoana responsabilă și datele de contact:	
Compartimentele analizei impactului	
1. Definirea problemei	
a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate	
<p>Exercițiul de elaborare a politicii fiscale și vamale reprezintă o activitate ce se desfășoară periodic ca urmare a propunerilor înaintate în adresa Ministerului Finanțelor și a constrângerilor depistate în procesul de aplicare a legislației fiscale și vamale.</p> <p>Proiectul este unul comprehensiv și cuprinde mai multe propuneri care vin să modifice o serie de norme prevăzute în actele legislative precum Codul fiscal, Codul vamal și alte legi conexe.</p> <p>De asemenea, politica fiscală și vamală reprezintă un mecanism important de intervenție a statului cu scopul de a asigura nivelul necesar de venituri bugetare precum și în vederea impulsivării proceselor economice.</p> <p>Temeiurile inițierii procesului de elaborare a proiectului de lege cu privire la modificarea unor acte legislative derivă din necesitatea perfecționării și ajustării legislației fiscale și vamale la evoluția proceselor economice și sociale precum și din necesitatea asigurării veniturilor bugetare necesare acoperirii cheltuielilor.</p> <p>Modificările respective vor soluționa o serie de probleme precum: —</p> <p>1. <i>Problema:</i> Mărimea scutirilor acordate persoanelor fizice nu este corelată indicelui prețului de consum. Existența scutirii acordate pentru soț/soție stimulează nefcadrarea în câmpul muncii a unuia dintre soți. <i>Soluția:</i> Majorarea scutirii personale, scutirii suplimentare majore și scutirii pentru persoanele întreținute, precum și anularea scutirii acordate pentru soț/soție.</p> <p>2. <i>Problema:</i> Sistemul de impozitare a veniturilor în Republica Moldova este caracterizat prin cote de impozitare fragmentare. <i>Soluția:</i> Promovarea măsurilor de uniformizare a cotelor de impozitare a veniturilor.</p> <p>3. <i>Problema:</i> Veniturile persoanelor fizice obținute sub formă de dobânzi urmează a fi impozitate începând cu 01 ianuarie 2021 la cota standard de 12% <i>Soluția:</i> Impozitarea dobânzilor persoanelor fizice prin aplicarea reținerii finale a impozitului în mărime de 3%.</p> <p>4. <i>Problema:</i> Dividendele distribuite persoanelor juridice se impozitează prin reținerea finală la cota de 6%.</p>	

Soluția: Eliminarea impozitării dividendelor distribuite persoanelor juridice.

5. *Problema:* Protecție socială limitată a reprezentanților profesiilor juridice

Soluția: Asigurarea protecției sociale a reprezentanților profesiilor juridice prin majorarea cuantumului contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii în sumă fixă de la 12 136 lei la 24 255 lei și extinderea spectrului de prestații de asigurări sociale.

6. *Problema:* Tratatamentul fiscal diferențiat aplicat producției agricole primare (8%) față de fertilizanți și îngrășăminte (20%)

Soluția: Aplicarea unei cotei reduse a TVA de 12% pentru îngrășăminte și fertilizanți paralel cu aplicarea aceleași cote a TVA pentru producția agricolă primară

7. *Problema:* Impactul negativ asupra sectorului HORECA cauzat de criza pandemică.

Soluția: Aplicarea cotei reduse a TVA de 12% la serviciile de cazare, precum și pentru produsele alimentare și/sau băuturi

8. *Problema:* Obligativitatea mediului de afaceri ce ține de achitarea plății pentru poluarea mediului și, în același timp, obligația de a crea sisteme colective de colectare a deșeurilor reciclabile sau a asigura de sine stătător colectarea deșeurilor reciclabile

Soluția: Implementarea unui mecanism de colectare și valorificare a deșeurilor reciclabile

9. *Problema:* Cadru fiscal imprevizibil aferent cotelor taxelor locale

Soluția: Plafonarea cotelor taxelor locale și reglementarea acestora pe termen mediu (3 ani)

10. *Problema:* Stagnarea dezvoltării economiei digitale și utilizarea unor soluții optime și rapide de efectuare a plăților necesare.

Soluția: Reducerea numerarului și creșterea numărului plăților prin virament.

11. *Problema:* Nivelul scăzut al eficienței autorităților publice responsabile de prevenirea și contracararea activităților de contrabandă

Soluția: Diminuarea pragurilor valorice a contrabandei ce cade sub incidența legislației penale și aplicarea unor timbre de consum pentru produsele din tutun și băuturi alcoolice introduse pentru consum pe teritoriul necontrolat de către organele constituționale

12. *Problema:* Prejudicierea bugetului public național prin abuzurile și schemele depistate în procesul implementării scutirii de TVA a materiei prime, materialelor, articolelor de completare și accesoriilor necesare procesului propriu de producție, importate de către organizațiile și întreprinderile societăților nevăzătorilor, societăților surzilor și societăților invalizilor

Soluția: Anularea scutirii menționate, concomitent cu subvenționarea din bugetul de stat a impozitelor salariale achitate de către agentul economic pentru persoanele cu dizabilități angajate, dar nu mai mult de 2 500 lei per salariat

13. *Problema:* Conform legislației în vigoare Programul de rambursare a TVA pentru producători agricoli afectați de calamitățile naturale, este valabil până în luna decembrie 2020, inclusiv.

Soluția: Continuarea Programului de rambursare a TVA până la 30 septembrie

14. *Problema:* Atragerea și implementarea unor proiecte finanțate din contul împrumuturilor predomină asupra celor finanțate din contul granturilor

Soluția: Eliminarea scutirii de TVA cu drept de deducere și a scutirii de taxa vamală pentru importul și/sau livrarea pe teritoriul țării a mărfurilor, serviciilor destinate proiectelor de asistență investițională, finanțate din contul împrumuturilor sau acordate cu garanție de stat din contul împrumuturilor acordate de organizațiile internaționale

15. *Problema:* Tratatamentul disproporțional aplicat autovehiculelor motorizate cu două roți cu caracteristici tehnice similare (moped/scuter/motoretă față de motocicletă)

Soluția: Aplicarea unui regim fiscal similar

16. *Problema:* Existența prohibițiilor la importul mijloacelor de transport

Soluția: Anularea prohibițiilor menționate, concomitent cu majorarea esențială a accizei pentru autoturisme, proporțional termenului de exploatare a acestora, precum și introducerea unei accize speciale pentru camioane, autobuze și tractoare

b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate

1. *Problema:* Mărimea scutirilor acordate persoanelor fizice nu este corelată indicelui prețului de consum. Existența scutirii acordate pentru soț/soție stimulează neîncadrarea în câmpul muncii a unuia dintre soți.

Soluția: Majorarea scutirii personale, scutirii suplimentare majore și scutirii pentru persoanele întreținute, precum și anularea scutirii acordate pentru soț/soție.

Descrierea problemei: Actualmente, în conformitate cu prevederile Codului fiscal nr.1163/1997, mărimea scutirii personale constituie 24000 lei pe an, scutirii suplimentare majore - 18000 lei anual și scutirii pentru persoanele întreținute -- 3000 lei anual pentru fiecare persoană întreținută. Din punct de vedere economic, în vederea asigurării bunăstării economice și sociale a populației, mărimea scutirilor acordate persoanelor fizice urmează a fi ajustate periodic (odată la cel puțin 3-5 ani) la rata inflației. Ultima majorare a acestora fiind efectuată în anul 2018.

Totodată, existența scutirii pentru soț/soție complică procesul de administrare fiscală, în condițiile în care urmează a fi urmărit dacă soțul/soția nu a beneficiat de scutirea personală pe parcursul perioadei fiscale. Mai mult conform pct.24 și 26 din anexa nr.1 la Hotărârea Guvernului nr.693/2018 cu privire la determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venit, în cazurile în care pe parcursul perioadei fiscale contribuabilul și soția(soțul) acestuia au beneficiat fiecare de scutirea sa personală, iar conform rezultatelor perioadei fiscale, au decis că soția(soțul) renunță la scutirea personală în favoarea contribuabilului, atât contribuabilul, cât și soția(soțul) au obligația de prezentare a declarației cu privire la impozitul pe venit dacă cad sub incidența prevederilor art.83 alin.(2) din Cod. Dacă pe parcursul perioadei declarate contribuabilul a beneficiat de scutirea personală și de scutirea acordată de soție(soț), în cazul divorțului, dreptul la utilizarea scutirii suplimentare acordate soției (soțului), stabilit la art.34 din Cod, se pierde, urmînd a se aprecia existența obligației de prezentare a declarației cu privire la impozitul pe venit prin prisma corespunderii prevederilor art.83 alin.(2) din Cod.

Prin urmare, în cazul în care soțul/soția nu beneficiază de această scutire pe parcursul perioadei fiscale integrale (doar un anumit număr de luni), și în aceeași perioadă fiscală (pentru celelalte luni) soția/soțul, angajându-se în câmpul muncii, beneficiază de scutirea personală, în cele mai multe cazuri apare obligația de prezentare a Declarației cu

privire la impozitul pe venit (forma CET18) și recalculare a mărimii obligațiilor fiscale pentru ambii soți.

În acest sens, se propune majorarea scutirii personale, scutirii suplimentare majore și scutirii pentru persoanele întreținute, precum și anularea scutirii acordate pentru soț/soție.

Justificarea necesității schimbării: Majorarea scutirii personale, scutirii suplimentare majore și scutirii pentru persoanele întreținute va atenua impactul inflației asupra veniturilor cetățenilor, va asigura bunăstarea economică a populației și protecția socială a familiilor cu copii și persoanelor aflate în relații de căsătorie cu persoane cu dizabilități în urma acțiunilor de luptă, persoane care suferă de o boală în legătură cauzală cu avaria de la C.A.E. Cernobil, etc.

Anularea scutirii acordate pentru soț/soție va simplifica procesul de administrare fiscală, atât la nivel de autoritate fiscală cât și la nivel de contribuabil prin lipsa obligației de depunere a declarației fiscale și va determina încadrarea tuturor persoanelor în câmpul muncii.

2. *Problema:* Sistemul de impozitare a veniturilor în Republica Moldova este caracterizat prin cote de impozitare fragmentare (12%, 10%, 7%, 6%, 5%, etc).

Soluția: Promovarea măsurilor de uniformizare a cotelor de impozitare a veniturilor la nivelul cotei generale de 12%.

Descrierea problemei: Actualmente, în conformitate cu prevederile art.15 din Codul fiscal, suma totală a impozitului pe venit se determină:

a) pentru persoane fizice, întreprinzători individuali și medicii de familie titulari ai practicii, care exercită activitate profesională independentă – în mărime de 12% din venitul anual impozabil;

c) pentru gospodăriile țărănești (de fermier) – în mărime de 7% din venitul impozabil.

De asemenea, potrivit art.90 alin.(2) din Codul fiscal, impozitul pe venit ce se reține în prealabil, ca parte a impozitului, constituie 12%.

Totodată, în partea ce ține de reținerea finală a impozitului pe venit, cotele de impozitare sunt fragmentare:

- persoanele specificate la art.90 rețin un impozit în mărime de 10% din veniturile obținute de către persoanele fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, de la transmiterea în posesie și/sau folosință (locațiune, arendă, uzufruct, suprafață) a proprietății mobiliare și imobiliare, cu excepția arendei terenurilor agricole (art.90¹ alin.(3));

- persoanele specificate la art.90 rețin și achită la buget un impozit în mărime de 6% din dividende, inclusiv sub formă de acțiuni sau cote-părți, cu excepția celor aferente profitului nerepartizat obținut în perioadele fiscale 2008–2011 inclusiv (art.90¹ alin.(3¹));

- persoanele specificate la art.90 rețin un impozit în mărime de 5% din plățile efectuate în folosul persoanei fizice, cu excepția întreprinzătorilor individuali, a gospodăriilor țărănești (de fermier) și a persoanelor fizice care desfășoară activități în domeniul achizițiilor de produse din fitotehnie și/sau horticultură și/sau de obiecte ale regnului vegetal conform cap. 10³, pe veniturile obținute de către acestea aferente livrării producției din fitotehnie și horticultură în formă naturală, inclusiv a nucilor și a produselor derivate din nuci, și a producției din zootehnie în formă naturală, în masă vie și sacrificată, cu excepția laptelui natural ((art.90¹ alin.(3⁵));

- fiecare comisionar reține un impozit în mărime de 10% din plățile efectuate în folosul persoanei fizice, cu excepția întreprinzătorilor individuali și a gospodăriilor țărănești (de fermier), pe veniturile obținute de către acestea aferente desfacerii prin unitățile comerțului de consignație a mărfurilor (art.90¹ alin.(3⁶)).

Existența mai multor cote de impozitare creează dificultăți din punct de vedere al administrării fiscale atât la nivel de autoritate fiscală cât și la nivel de contribuabil. Din cauza aplicării cotelor de impozitare diferite, unii contribuabili sunt obligați să depună Declarația cu privire la impozitul pe venit, în vederea recalculării obligației fiscale. Mai mult, impozitarea surselor de venituri similare la cote diferite determină încălcarea principiului echității fiscale, care presupune tratare egală a persoanelor fizice și juridice, care activează în condiții similare, în vederea asigurării unei sarcini fiscale egale.

Justificarea necesității schimbării: Uniformizarea cotelor de impozitare a veniturilor va asigura:

- simplificarea procesului de administrare fiscală, atât la nivel de autoritate fiscală cât și la nivel de contribuabil prin lipsa obligației de depunere a declarației fiscale;
- asigurarea echității fiscale pe orizontală, prin impozitarea veniturilor la aceeași cotă, fapt ce va determina aplicarea unui tratament fiscal egal pentru contribuabili cu situații similare.

3. *Problema:* Veniturile persoanelor fizice obținute sub formă de dobânzi urmează a fi impozitate începând cu 01 ianuarie 2021 la cota standard de 12%.

Soluția: Impozitarea dobânzilor persoanelor fizice prin aplicarea reținerii finale a impozitului în mărime de 3%.

Descrierea problemei: În conformitate cu prevederile art.24 alin.(7) din Legea nr. 1164/1997 pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal, nu se impozitează, până la 1 ianuarie 2021, dobânzile persoanelor fizice rezidente, cu excepția celor înregistrate într-o formă de organizare juridică a activității de întreprinzător, de la depozitele bancare; valorile mobiliare corporative sub formă de obligațiuni și valorile mobiliare, care sînt instrumente ale pieței monetare, cum ar fi certificatele bancare de depozit și cambiile bancare; depunerile membrilor pe conturile de economii personale în asociațiile de economii și împrumut ale cetățenilor amplasate pe teritoriul Republicii Moldova.

Totodată, conform art.89 din Codul fiscal, fiecare plătitor, menționat la art.90 din Codul fiscal, de dobânzi în folosul persoanelor fizice, cu excepția celor efectuate în folosul întreprinzătorilor individuali și al gospodăriilor țărănești (de fermier), este obligat să rețină din fiecare dobândă și să achite ca parte a impozitului o sumă egală cu 12% din plată.

În acest sens, se propune impozitarea dobânzilor de la depozite la cota de 3% (25% din cota standard) prin reținerea finală a impozitului pe venit, ceea ce va asigura simplitate în procesul de administrare fiscală.

Justificarea necesității schimbării: În vederea asigurării unui regim de impozitare just și echitabil este necesară impozitarea tuturor surselor generatoare de venit, astfel încât toate persoanele care au obținut venituri, indiferent de sursa acestora, să contribuie cu o parte din acestea la finanțarea cheltuielilor publice.

Este important de menționat că în cazul neintervenției cu modificările respective, cota impozitului ar constitui 12%.

4. *Problema:* Dividendele distribuite persoanelor juridice se impozitează prin reținerea finală la cota de 6%.

Soluția: Eliminarea impozitării dividendelor distribuite persoanelor juridice.

Descrierea problemei: În conformitate cu prevederile art.90¹ alin.(3¹) liniuța întâi din Codul fiscal, persoanele specificate la art.90 rețin și achită la buget un impozit în mărime de 6% din dividende, inclusiv sub formă de acțiuni sau cote-părți, cu excepția celor aferente profitului nerepartizat obținut în perioadele fiscale 2008–2011 inclusiv.

Astfel, legislația fiscală prevede impozitarea dividendelor prin reținerea finală la cota de 6%, în momentul distribuirii acestora indiferent de statutul persoanei beneficiare.

Prin urmare, în cazul distribuirii dividendelor către o persoană juridică de drept privat, aceasta din urmă nu include dividendele în venitul impozabil, dar la o ulterioară distribuire a dividendelor va reține impozitul de 6%.

În acest sens, pentru a asigura că legislația fiscală nu prevede o impozitare a aceluiași venit cu același impozit se propune ca reținerea impozitului în mărime de 6% aplicată dividendelor să se realizeze doar în cazul distribuirii dividendelor către persoane fizice sau persoane nerezidente.

Justificarea necesității schimbării: Scopul acestei măsuri este de a perfecționa sistemul fiscal în vederea contribuției la formarea unui cadru legal favorabil mediului investițional, inclusiv prin reținerea și investirea mijloacelor financiare în cadrul proceselor economice, generatoare de valoare adăugată.

Prin urmare, promovarea normei respective va asigura ca dividendele distribuite persoanelor juridice să nu fie impozitate prin reținere finală. Persoana juridică urmând să includă mărimea dividendelor obținute în venitul impozabil.

5. *Problema:* Protecție socială limitată a reprezentanților profesiilor juridice

Soluția: Asigurarea protecției sociale a reprezentanților profesiilor juridice prin majorarea cuantumului contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii în sumă fixă de la 12 136 lei la 24 255 lei și extinderea spectrului de prestații de asigurări sociale.

Descrierea problemei: O problemă cu care se confruntă reprezentanții profesiilor juridice ține de lipsa unei protecții sociale, asemenea salariaților prin prisma sistemului de asigurări sociale. Totodată, această situație este determinată de mărimea contribuțiilor achitate de către contribuabili respectivi. Or, unul din principiile care stau la baza funcționalității sistemului obligatoriu de asigurări sociale este principiul contributivității, conform căruia drepturile de asigurări sociale se cuvin pe temeiul contribuțiilor de asigurări sociale plătite.

În acest sens, pentru a crește beneficiile sociale este necesar majorarea contribuției la sistemul de asigurări sociale. Astfel, se propune ca asigurarea socială a profesiilor juridice (avocați, notari, executori judecătorești, etc.) să fie în cuantum de 24 255 ceea ce corespunde mărimii contribuțiilor sociale achitate pentru un angajator cu un salariu de 8 422 lei (mărimea prognozată a salariului mediu pe economie.)

În cazul dat venitul mediu asigurat va constitui mărimea salariului mediu pe economie, pentru anul 2021 – 8 422 lei.

Prin urmare, măsura propusă urmărește extinderea spectrului de beneficii sociale pentru liberii profesioniști din domeniul justiției asigurând creșterea motivării și încrederii acestora în sistemele obligatorii de asigurare socială.

Justificarea necesității schimbării: Această măsură va permite reprezentanții profesiilor juridice să beneficieze de întregul spectru de prestații sociale, cum ar fi:

- indemnizație pentru incapacitate temporară de muncă cauzată de afecțiuni generale sau de accidente în afara muncii, de boli profesionale și de accidente de muncă, inclusiv indemnizație pentru îngrijirea copilului bolnav;
- indemnizație de maternitate;
- indemnizație pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani; etc.

6. *Problema:* Tratatamentul fiscal diferențiat aplicat producției agricole primare (8%) față de fertilizanți și îngrășăminte (20%).

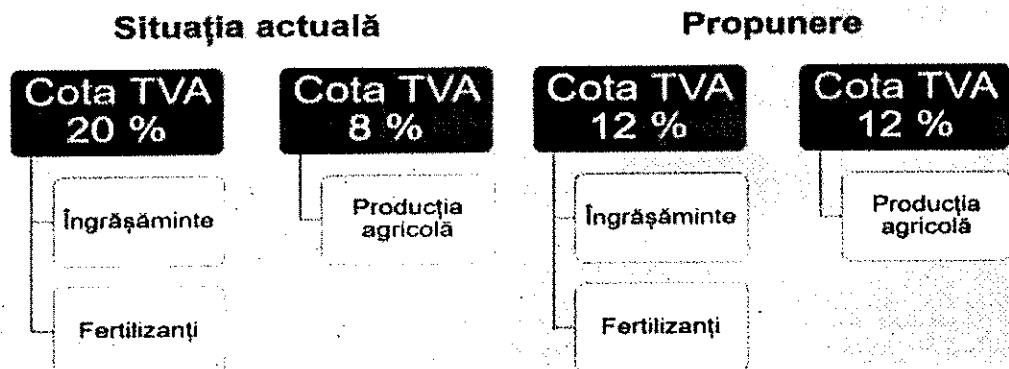
Soluția: Aplicarea unei cotei reduse a TVA de 12% pentru îngrășăminte și fertilizanți paralel cu aplicarea aceleiași cote a TVA pentru producția agricolă primară.

Descrierea problemei: Potrivit legislației fiscale, aplicarea cotei reduse a TVA în mărime de 8% are loc atât pentru livrările interne, cât și pentru importul de produse agricole, și are drept scop asigurarea accesibilității produselor agricole pentru populație.

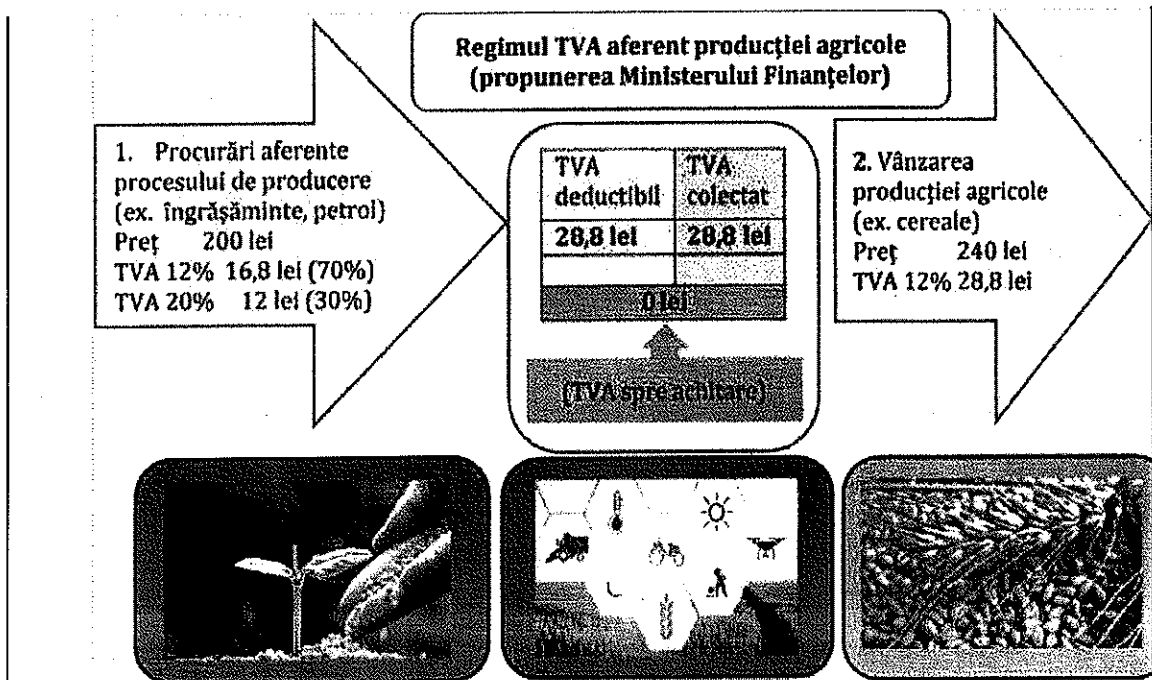
Introducerea cotei reduse a TVA nu a asigurat obiectivul prevăzut inițial, de creștere a competitivității producției agricole naționale. Acest fapt este demonstrat de evoluția importurilor de producție agricolă la cota redusă a TVA. Mai mult ca atât, diferențele de cote a TVA pentru input-urile și output-urile în agricultură au determinat acumulări în cont a sumei TVA de către producătorii agricoli de aproximativ 1,8 mlrd. lei, ceea ce presupune indisponibilizarea sectorului agricol de resursele financiare respective, fapt ce a dezavantajat producția locală în folosul producției importate.

Justificarea necesității schimbării: Reieșind din cele expuse, se impune necesitatea revizuirii regimului actual de aplicare a TVA aferent producției agricole primare, care să asigure dezvoltarea și creșterea competitivității producătorilor autohtoni.

În figura de mai jos este descrisă situația actuală, precum și propunerea de modificare a cotei TVA în agricultură, urmare analizelor opțiunilor de politici, inclusiv a practicii internaționale:

Urmare analizelor opțiunilor de politici, inclusiv a practicii internaționale, a fost propusă aplicarea unei cotei reduse a TVA de 12% pentru îngrășăminte și fertilizanți paralel cu aplicarea aceleiași cote a TVA pentru producția agricolă primară, după cum urmează:

Prin măsura respectivă, acumulările în cont a sumelor TVA formate din anul 2010 urmează să fie transformate din dezavantaje în avantaje pe termen scurt și mediu pentru producătorii agricoli autohtoni.

7. Problema: Impactul negativ asupra sectorului HORECA cauzat de criza pandemică.

Soluția: Aplicarea cotei reduse a TVA de 12% la serviciile de cazare, precum și pentru produsele alimentare și/sau băuturi

Descrierea problemei: Pentru Republica Moldova, anul 2020 este reprezentat de o serie de provocări pentru economia națională, specificul acestui an fiind determinat de condiții și împrejurări care exercită influență semnificativă asupra sectorului economic, dar și asupra societății per ansamblu. Criza generată de situația epidemică din țară s-a răsfrîns negativ și imprevizibil asupra activității agenților economici din sectorul privat. Marile companii, cele ce asigură cu locuri de muncă mii de oameni, și-au redus din activitate, și au încercat să se mențină pe piață. Aproximativ 90% din cei ce activează în domeniul HoReCa și-au sistat activitatea și au intrat în șomaj tehnic.

Justificarea necesității schimbării:

Potrivit datelor Asociației Restaurantelor și a Localurilor din R. Moldova, sectorul HoReCa constituie circa 4% din toată economia țării. Doar în Chișinău sunt înregistrate între 1500 și 1800 de restaurante, hoteluri și locuri de agrement.

Măsura propusă, prevede aplicarea cotei reduse a TVA de 12% la serviciile de cazare, precum și pentru produsele alimentare și/sau băuturi, cu excepția băuturilor alcoolice, realizate în cadrul activităților care se atribuie la secțiunea I a Clasificatorului activităților din economia Moldovei.

Măsura menționată are drept scop asigurarea susținerii întreprinderilor din sectorul respectiv, care este afectat de consecințele crizei pandemice.

Concomitent, prin implementarea măsurii de reducere a cotei TVA pentru sectorul HORECA se mizează pe asigurarea unor efecte pozitive pentru bunăstarea social-

economică a cetățenilor țării. Totodată, aplicarea măsurii date vine în paralel cu efecte pozitive asupra sporirii conformării fiscale a agenților economici în domeniu.

8. **Problema:** Obligativitatea mediului de afaceri ce ține de achitarea plății pentru poluarea mediului și, în același timp, obligația de a crea sisteme colective de colectare a deșeurilor reciclabile sau a asigura de sine stătător colectarea deșeurilor reciclabile

Soluția: Implementarea unui mecanism de colectare și valorificare a deșeurilor reciclabile

Descrierea problemei: Un subiect imperativ pentru mediul de afaceri o constituie prevederile Legii privind deșeurile nr.209 din 29.07.2016.

Pe scurt, aceasta se rezumă la faptul că mediul de afaceri nu agreează plata pentru poluarea mediului pentru anumite produse reciclabile și, în același timp, obligația de a crea sisteme colective de colectare a deșeurilor reciclabile sau a asigura de sine stătător colectarea deșeurilor reciclabile, prin aceasta fiind nevoiți să suporte anumite cheltuieli de participare sau cheltuieli de procurare a utilajului pentru colectarea și prelucrarea deșeurilor.

Conform art.12 alin.(1) și alin.(2) din Legea nr.209/2016, pentru a consolida reutilizarea și prevenirea, reciclarea și alte tipuri de valorificare a deșeurilor, persoanele fizice sau juridice (producătorul produsului) care, la nivel profesional, proiectează, produc, prelucrează, tratează, vând și/sau importă produsele menționate la alin.(14) sunt supuse regimului de responsabilitate extinsă a producătorului.

Responsabilitatea extinsă a producătorului reprezintă totalitatea de obligații impuse producătorilor, fie individual, fie colectiv, pentru recuperarea și valorificarea sau reciclarea produselor scoase din uz. Activitățile pentru aplicarea responsabilității extinse a producătorului vizează măsurile de acceptare a produselor returnate și a deșeurilor care rămân după utilizarea respectivelor produse, precum și gestionarea ulterioară a deșeurilor și asigurarea financiară pentru aceste activități.

Prevederile art.12 alin.(14) din Legea nr.209/2016 prevăd obligativitatea colectării următoarelor produse reciclabile:

- a) baterii și acumulatori;
- b) echipamente electrice și electronice;
- c) vehicule;
- d) uleiuri;
- e) ambalaje.

De asemenea, art.12 alin.(15) stipulează că mecanismul de implementare a responsabilității extinse a producătorului pentru produsele menționate la alin.(14) se stabilește prin actele normative privind gestionarea acestor produse, aprobate de Guvern.

La moment, există Hotărârea de Guvern nr.212 din 07.03.2018 pentru aprobarea Regulamentului privind deșeurile de echipamente electrice și electronice.

În aceeași ordine de idei, Regulamentul menționat supra stabilește indicatori pentru care întreprinderile sunt obligate să colecteze un volum de deșeuri din totalul mărfurilor plasate pe piață.

Mediul de afaceri a înaintat solicitări de exonerare parțială de la plata pentru poluarea mediului, resursele date fiind îndreptate spre achiziționarea echipamentelor și asigurarea procesului de colectare a deșeurilor.

Justificarea necesității schimbării:

În acest, mediul de afaceri, având la bază principiile de responsabilitate socială, protecția mediului și sustenabilitate este interesat spre a dezvolta un asemenea sistem prin care să poată reutiliza deșeurile reciclabile, astfel, creând un sistem închis de circulație a materiei prime și a deșeurilor, acesta fiind îmbunătățit pe parcursul anilor.

De asemenea, considerăm că ciclul de circulație a materiei prime și a deșeurilor este unul deschis, astfel, nefiind valorificate o mare parte a deșeurilor reciclabile, aceasta cauzând, în mod grav, poluarea mediului, având efecte adverse asupra stării de sănătate a națiunii, asupra florei și faunei și în cele din urmă asupra economiei.

Din aceste considerente, un mecanism de colectare și valorificare a deșeurilor reciclabile, care este gestionat în mod privat va avea un efect substanțial asupra mediului, dezvoltării societății și a economiei. Ca argumente în acest sens servind:

1. Un astfel de sistem va avea ca efect majorarea rentabilității întreprinderilor din considerentul că acestea vor economisi din contul deșeurilor valorificate și utilizate în procesul de producție.

2. Creșterea rentabilității ar putea avea ca efect micșorarea prețului pentru consumatorul final.

3. Va impune întreprinderile să investească în echipament modern de colectare, prelucrare, sortare a deșeurilor.

4. Va crea locuri de muncă.

5. Va da un impuls de modernizare a sistemelor actuale de colectare a deșeurilor.

6. Va educa societatea în spiritul sustenabilității și protejării mediului.

7. Va diminua din efectul poluării mediului.

9. *Problema:* Cadru fiscal imprevizibil aferent cotelor taxelor locale

Soluția: Plafonarea cotelor taxelor locale și reglementarea acestora pe termen mediu (3 ani)

Descrierea problemei:

În conformitate cu prevederile art.297 al Codului fiscal, autoritatea deliberativă a administrației publice locale poate aplica toate sau numai o parte din taxele locale, în funcție de posibilitățile și necesitățile unității administrativ-teritoriale. Mai mult, aceasta nu are dreptul să aplice alte taxe locale decât cele prevăzute de Codul fiscal. Pe parcursul anului fiscal (calendaristic), stabilirea de taxe locale sau anularea ori modificarea taxelor locale se permite numai concomitent cu modificarea bugetelor locale.

La stabilirea cotelor taxelor locale, autoritățile administrației publice locale sunt obligate să se ghideze după următoarele criterii și principii:

- previzibilitatea activității de întreprinzător – întreprinzătorii, pentru planificarea cheltuielilor, vor cunoaște din timp și vor fi consultați referitor la cuantumul taxelor locale;

- principiul transparenței decizionale – autoritățile administrației publice locale, în mod prioritar, vor informa și vor asigura accesul liber la proiectele ce vizează cuantumul preconizat al taxelor locale;

- principiul echitabilității (proporționalității) în raporturile dintre unitatea administrativ-teritorială și întreprinzător – autoritățile administrației publice locale, la stabilirea cuantumului taxelor locale, se vor asigura că este asigurată proporționalitatea (echitabilitatea) între interesele comunității locale și ale întreprinzătorilor, și nu vor întreprinde acțiuni în exces sub pretextul atingerii scopurilor societății/comunității locale.

În caz de divergențe la stabilirea cotelor taxelor locale, autoritățile administrației publice locale trebuie să efectueze o analiză a impactului de reglementare.

Suplimentar, menționăm că până la 4 aprilie 2011, cotele taxelor locale erau stabilite de autoritățile publice locale („APL”) în limita cotelor maxime prevăzute de Codul fiscal. Ulterior, acestea au fost excluse.

Justificarea necesității schimbării:

Este important de menționat faptul că, deși realizată în contextul unei strategii prioritare pentru Republica Moldova (i.e. cea a descentralizării), excluderea plafonării cotelor taxelor locale a dezvăluit mai multe lacune ale APL în exercitarea competențelor aferente, și anume:

- incertitudine pentru mediul de afaceri, ceea ce afectează mediul investițional al țării;
- abordarea selectivă a autorităților competente din diferite localități la stabilirea taxelor locale aplicabile și a cotelor acestora;
- generarea unor situații de abuz/discriminare față de contribuabili prin stabilirea unor cote exagerate ale taxelor locale;
- lipsa unui mecanism legal de ajustare a cotelor taxelor locale, prin care să fie asigurată predictibilitatea și certitudinea impunerii pentru contribuabili, permițând-le acestora luarea deciziilor vizate de povara fiscală;
- acordarea unui tratament preferențial principiului autonomiei APL în raport cu principiul echității fiscale, potrivit căruia contribuabilii care activează în condiții similare sunt tratați egal în vederea asigurării unei sarcini fiscale egale.

10. *Problema:* Stagnarea dezvoltării economiei digitale și utilizarea unor soluții optime și rapide de efectuare a plăților necesare

Soluția: Reducerea numerarului și creșterea numărului plăților prin virament.

Descrierea problemei: Tendințele globale demonstrează o creștere rapidă a tranzacțiilor fără numerar, mai ales în contextul în care tehnologiile avansate asigură dezvoltarea economiei digitale și utilizarea unor soluții optime și rapide de efectuare a plăților necesare.

Justificarea necesității schimbării: Reducerea numerarului și orientarea spre efectuarea plăților prin virament reprezintă o acțiune cu efecte pozitive asupra dezvoltării economice atât din perspectiva autorităților publice, precum și din perspectiva persoanelor fizice și juridice:

- pentru autorități publice: va asigura creșterea transparenței și securității prin sporirea posibilităților de monitorizare și, în acest sens, va contribui la combaterea fenomenului muncii ne(sub)declarate și combaterea evaziunii fiscale;

- pentru persoanele fizice și juridice: va asigura efectuarea rapidă a mai multor plăți într-o perioadă scurtă de timp oferind, astfel, oportunitatea de a obține venit mai mare și, concomitent, de a economisi timpul.

Realizarea modificărilor respective este argumentată de necesitatea diminuării economiei informale printr-un grad de transparență sporit al tranzacțiilor economice. Mai mult ca atât, în contextul situației pandemice existente, utilizarea plăților prin virament reprezintă o practică eficientă de prevenire a răspândirii bolilor transmisibile.

11. *Problema:* Nivelul scăzut al eficienței autorităților publice responsabile de prevenirea și contracararea activităților de contrabandă

Soluția: Diminuarea pragurilor valorice a contrabandei ce cade sub incidența legislației penale și aplicarea unor timbre de consum pentru produsele din tutun și băuturi alcoolice introduse pentru consum pe teritoriul necontrolat de către organele constituționale

Descrierea problemei:

Modificările asupra prevederilor art.248 și art.249 din Codul penal, au dus la majorarea cuantumului proporțiilor minime pentru ca fapta să constituie infracțiune de contrabandă de la 20 salarii medii prognozate pe economie la 100 salarii medii prognozate pe economie. În urma acestor modificări a scăzut considerabil influența de

prevenire a faptelor de contrabandă prin atragerea la răspundere. De menționat că odată cu majorarea salariului mediu prognozat pe economie, majorare care se operează cel puțin odată pe an, crește semnificativ și cuantumul sumei necesare pentru ca fapta să constituie infracțiune. În conformitate cu Planul de acțiuni a Guvernului pentru anii 2020-2023 este stipulat ca obiectiv atingerea salariului mediu pe economie în valoare de 11200 de lei ceea ce ar însemna că valoarea bunurilor pentru a începe urmărire penală într-o cauză penală pe art. 248 alin.(1) ar fi de 1 120 000.00 lei. În aceste condiții există riscul creșterii fenomenului de contrabandă datorită sancționării prea blinde pentru astfel de fapte, conform procedurii contravenționale. În urma analizei informației statistice parvenite din cadrul Secțiilor proceduri contravenționale din cadrul birourilor vamale s-a stabilit că în perioada 17.08.2018-31.12.2018 au fost 2 rețineri în care valoarea mărfurilor era cuprinsă între 20 și 50 salarii medii pe economie și doar o reținere unde valoarea mărfurilor a fost cuprinsă între 50 și 100 salarii medii pe economie, respectiv a fost întocmite doar 3 procese verbale contravenționale. Dacă se comparăm cu statistica Direcției urmărire penală al Serviciului Vamal, privind cauzele penale pornite pentru faptele similare pentru perioada de până la majorarea cuantumului proporțiilor, adică 01.01.2018-16.08.2018, au fost pornite 19 cauze penale de contrabandă în care valoarea mărfurilor era cuprinsă între 20 și 50 salarii medii pe economie și 60 de cauze penale pentru contrabandă în care valoarea mărfurilor era cuprinsă între 50 și 100 salarii medii de economie. Respectiv se observă din start o discordanță între numărul de cazuri de rețineri și documentare în cadrul urmăririi penale și cele contravenționale.

Justificarea necesității schimbării:

Reieșind din cele expuse mai sus, se propune micșorarea proporțiilor pentru calificarea faptelor ca infracțiune de contrabandă și eschivare de la achitarea plăților vamale. Respectiv pentru art. 248, 248¹ Cod penal, se propune introducerea valorii în vamă a mărfurilor introduse sau scoase de pe teritoriul Republicii Moldova, prin locuri stabilite pentru control vamal, să fie stabilite în sumă mai mare de la 4000 unități convenționale în cazul produselor supuse accizelor, echivalentul a 200 000 lei, în cazul celorlalte mărfuri sau bunuri ar fi de la 8000 unități convenționale, echivalentul a 400 000 lei.

La fel este absolută necesară includerea separată a mărfurilor supuse accizelor pentru o calificare juridică corectă a pretinselor acțiuni ilegale. În cazul art. 248¹ alin. (1) se propune introducerea cuantumului mai mare de 60 000 de țigarete cu filtru sau fără filtru pentru a fi pasibil de răspundere penală.

12. Problema: Prejudicierea bugetului public național prin abuzurile și schemele depistate în procesul implementării scutirii de TVA a materiei prime, materialelor, articolelor de completare și accesoriilor necesare procesului propriu de producție, importate de către organizațiile și întreprinderile societăților nevăzătorilor, societăților surzilor și societăților invalizilor

Soluția: Anularea scutirii menționate, concomitent cu subvenționarea din bugetul de stat a impozitelor salariale achitate de către agentul economic pentru persoanele cu dizabilități angajate, dar nu mai mult de 2 500 lei per salariat

Descrierea problemei: La momentul actual, legislația fiscală și vamală prevede un număr de aproximativ 300 de facilități sub formă de scutiri, reduceri, amânări ale termenului de achitare etc. Unele din ele deja au fost consumate dat fiind circumstanțele și necesitățile pentru care au fost introduse, altele încă au un impact asupra activității economice, dar și asupra încasărilor bugetare. Existența facilităților fiscale și vamale este una importantă pentru o economie în dezvoltare, însă acestea trebuie țintite și aliniate politicilor în domeniul economic, ori o dispersare a facilităților fiscale nu are decât efect de diminuare a încasărilor bugetare fără un beneficiu ulterior.

Existența unui număr mare de facilități distorsionează, în același timp, și sistemul fiscal având ca efect generarea unor optimizări fiscale cu scopul de a diminua din obligația fiscală față de buget.

Un prim pas în acest sens, a fost aprobarea Ordinului Ministrului finanțelor cu privire la aprobarea Registrului unic al facilităților fiscale și vamale, care include lista tuturor facilităților fiscale și vamale, codificarea acestora, temeiul legal de acordare, prioritatea în monitorizare și autoritatea ce administrează facilitatea.

În acest sens, revederea facilităților fiscale și vamale, prin prisma impactului fiscal, economic, investițional și social reprezintă un obiectiv pe termen mediu care va consolida veniturile bugetare, cât și va asigura realizarea obligațiilor asumate de către Republica Moldova prin Acordul de Asociere.

În anul 2020 urmează a fi realizată analiza facilităților fiscale și vamale, prin prisma eficienței acestora din perspectiva costului bugetar și a efectelor produse, și respectiv pe termen mediu vor fi propuse măsuri de optimizare a acestora.

Justificarea necesității schimbării: În acest sens, ca măsură de politici pentru anul 2021 este propusă anularea scutirii de TVA a materiei prime, materialelor, articolelor de completare și accesoriilor necesare procesului propriu de producție, importate de către organizațiile și întreprinderile societăților nevăzătorilor, societăților surzilor și societăților invalizilor. Se propune anularea facilității respective, în vederea eliminării abuzurilor și schemelor depistate în procesul implementării măsurii existente, care urmăreau prejudicierea veniturilor bugetului public național.

Concomitent, se propune subvenționarea din bugetul de stat a impozitelor salariale achitate de către agentul economic pentru persoanele cu dizabilități angajate, dar nu mai mult de 2 500 lei per salariat.

Deficiențele scutirii existente și avantajele subvenționării directe

Tabelul 6.

Deficiențele scutirii	Avantajele subvenționării directe
Mărimea suportului bugetar nu este corelat cu numărul salariaților cu dizabilități	Mărimea suportului bugetar este în dependență de numărul salariaților cu dizabilități
Beneficiază doar o listă de întreprinderi	Beneficiari toate întreprinderile care angajează persoane cu dizabilități
Posibilități de abuzuri și optimizări	Control eficient de utilizare a banilor publici

13. *Problema:* Conform legislației în vigoare Programul de rambursare a TVA pentru producători agricoli afectați de calamitățile naturale, este valabil până în luna decembrie 2020, inclusiv.

Soluția: Continuarea Programului de rambursare a TVA până la 30 septembrie 2021

Descrierea problemei:

În circumstanțele excepționale create de pandemia COVID-19, contribuabilii, indiferent de mărime, se confruntă cu o lipsă severă de lichiditate și, în acest caz, au dificultăți în îndeplinirea obligațiilor de plată. Pentru reducerea impactului negativ asupra fluxurilor de numerar, lista măsurilor instituite de către autorități în vederea sprijinirii activității de întreprinzător a fost suplinită cu un nou mecanism de susținere – Programul de rambursare a TVA. Cât privește sectorul agricol, seceta din acest an a compromis roada culturilor cerealiere și a celor pomicole. În acest sens, Guvernul a adoptat mai multe măsuri pentru susținerea sectorului agricol afectat de calamitățile naturale, printre care și instituirea unor condiții favorabile de aplicare la Programul de subvenționare a dobânzilor

și Programul de rambursare a TVA. Documentul prevede subvenționarea dobânzilor achitate indiferent de perioada contractării creditelor și instituirea moratorului la controalele fiscale până la 31 decembrie 2020.

Justificarea necesității schimbării:

Aceste măsuri au fost direcționate către producătorii agricoli beneficiari de compensații pentru diminuarea consecințelor naturale asupra recoltei anului 2020.

Principalul obiectiv al măsurilor propuse a fost asigurarea securității alimentare a statului, în condițiile calamităților naturale produse, prin majorarea, într-un ritm mai sporit, a suportului bugetar oferit producătorilor agricoli afectați.

În acest sens, implementarea și, respectiv, continuarea, unor măsuri de susținere a agenților economici din agricultură este iminent necesară în această perioadă de impas.

14. *Problema:* Atragerea și implementarea unor proiecte finanțate din contul împrumuturilor predomină asupra celor finanțate din contul granturilor

Soluția: Eliminarea scutirii de TVA cu drept de deducere și a scutirii de taxa vamală pentru importul și/sau livrarea pe teritoriul țării a mărfurilor, serviciilor destinate proiectelor de asistență investițională, finanțate din contul împrumuturilor sau acordate cu garanție de stat din contul împrumuturilor acordate de organizațiile internaționale

Descrierea problemei: Actualmente, legislația fiscală și vamală în vigoare prevede scutirea de TVA cu drept de deducere și a scutirii de taxa vamală pentru importul și/sau livrarea pe teritoriul țării a mărfurilor, serviciilor destinate proiectelor de asistență investițională, finanțate din contul împrumuturilor și granturilor acordate Guvernului sau acordate cu garanție de stat, din contul împrumuturilor acordate de organismele financiare internaționale (inclusiv din cota-parte a Guvernului), precum și din contul granturilor acordate instituțiilor finanțate de la buget. În acest sens, evidențiem că granturile sunt, în esență, fonduri pe care o entitate (autoritate) le poate obține de la o sursă externă și nu trebuie rambursată. Din acest motiv, granturile reprezintă o sursă de finanțare foarte atractivă. Spre deosebire de granturi, creditele sunt instrumente financiare care trebuie rambursate, cu o rată de dobândă stabilită.

Justificarea necesității schimbării:

Măsura respectivă se propune a fi realizată în vederea stimulării atragerii unor proiecte care sunt finanțate din contul granturilor și mai puțin orientarea spre atragerea și implementarea unor proiecte finanțate din contul împrumuturilor, prin faptul existenței scutirilor de TVA și taxe vamale în acest sens.

15. *Problema:* Tratatamentul disproporțional aplicat autovehiculelor motorizate cu două roți cu caracteristici tehnice similare (moped/scuter/motoretă față de motocicletă)

Soluția: Aplicarea unui regim fiscal similar

Descrierea problemei: Actualmente, conform prevederilor Codului fiscal la art.336 nu se regăsește noțiunea de Moped/Scuter/Motorete, prin urmare introducerea noțiunii „Moped/Scuter/Motorete” în pct.10¹ art.336 din Codul fiscal se consideră necesară întrucât nu se regăsește nici în descrierea crt.1 a anexei nr.1 la titlul IX al Codului fiscal.

Astfel, aplicarea taxei prevăzute la moment la crt.6 a anexei nr.1 are un impact considerabil și cauzează aplicarea unui tratament disproporțional în raport cu celelalte tipuri de autovehiculele motorizate cu două roți (motociclete) cu caracteristici tehnice similare.

Justificarea necesității schimbării: Astfel, menționăm că, introducerea noțiunii de la art.336 pct.10¹ din Codul fiscal are drept scop administrarea corectă a taxei pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova.

Potrivit art.356 alineatele (1), (3), (5) din Codul fiscal, care prevede modul de calculare și de achitare a taxei pentru folosirea drumului și/sau zonele de protecție a acestuia din afara perimetrului localităților pentru efectuarea lucrărilor de construcții și montaj, în partea ce ține de sintagma organul abilitat al administrației publice centrale este necesar de a interveni cu modificări corespunzătoare pentru a aduce în concordanță cu art.5 din Legea drumurilor nr.509/1995 pentru a evita careva interpretări greșite precum și pentru gestionarea corectă a drumurilor publice locale.

16. *Problema:* Existența prohibițiilor la importul mijloacelor de transport

Soluția: Anularea prohibițiilor menționate, concomitent cu majorarea esențială a accizei pentru autoturisme, proporțional termenului de exploatare a acestora, precum și introducerea unei accize speciale pentru camioane, autobuze și tractoare

Descrierea problemei: Actualmente, potrivit art.20 alin.(4) din Codul vamal, este interzisă plasarea sub regimurile vamale de import, de antrepozit vamal, sub destinația vamală zonă liberă:

- a mijloacelor de transport auto clasificate la poziția tarifară 8702 (cu excepția autovehiculelor de colecție de interes istoric sau etnografic al căror termen de exploatare este mai mare de 50 de ani) destinate transportării a mai mult de 20 de persoane și la pozițiile tarifare 8704 și 8705 (cu excepția autovehiculelor de colecție de interes istoric sau etnografic al căror termen de exploatare este mai mare de 50 de ani), precum și a motoarelor și a caroseriilor lor, cu termenul de exploatare de peste 10 ani;

- a tractoarelor clasificate la pozițiile tarifare 870110 000, 870120, 870130000, 870191900, 870192900, 870193900, 870194900, 870195900 (cu excepția autovehiculelor de colecție de interes istoric sau etnografic al căror termen de exploatare este mai mare de 50 de ani) precum și a motoarelor și a caroseriilor lor, cu termenul de exploatare de peste 12 ani;

- a tractoarelor clasificate la pozițiile tarifare 870191100, 870192100, 870193100, 870194100, 870195100 (cu excepția autovehiculelor de colecție de interes istoric sau etnografic al căror termen de exploatare este mai mare de 50 de ani), precum și a motoarelor și a caroseriilor lor, cu termenul de exploatare de peste 20 de ani;

- a mijloacelor de transport auto clasificate la poziția tarifară 8703 (cu excepția autovehiculelor de colecție de interes istoric sau etnografic al căror termen de exploatare este mai mare 30 de ani), precum și a motoarelor și a caroseriilor lor, cu termenul de exploatare de peste 10 ani;

- a autovehiculelor concepute pentru transportul a maximum 20 de persoane clasificate la poziția tarifară 8702 (cu excepția autovehiculelor de colecție de interes istoric sau etnografic al căror termen de exploatare este mai mare de 50 de ani), precum și a motoarelor și a caroseriilor lor, cu termenul de exploatare de peste 7 ani;

- a motocicletelor clasificate la poziția tarifară 8711 (cu excepția autovehiculelor de colecție de interes istoric sau etnografic al căror termen de exploatare este mai mare de 50 de ani), precum și a motoarelor lor, cu termenul de exploatare de peste 10 ani.

Astfel, existența prohibițiilor creează stimulente pentru activități ilicite, prin care se evită atât interzicerile cât și achitarea impozitelor.

De asemenea, acestea nu permit dezvoltarea unor afaceri ce au drept scop importul prelucrare a și exportul bunurilor respective.

Justificarea necesității schimbării:

Conceptual legislația, în speță legislația vamală, nu ar trebui să prevadă interziceri de bunuri (cu excepția celor care este interzisă circulația pe teritoriul țării, cum ar fi drogurile), iar în cazul în care se dorește restrângerea importurilor anumitor bunuri din raționamente ecologice, acestea urmează a fi realizate prin aplicarea unor impozite majorate. În acest sens, concomitent cu eliminarea prohibițiilor, se propune majorarea esențială a accizelor proporțional termenului de exploatare a mijloacelor de transport,

precum și introducerea unui acciz special la importul tractoarelor și autovehiculelor destinate transportului persoanelor și mărfurilor.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

Mai jos se prezintă cauzele pentru fiecare problemă în parte:

1. **Problema:** Mărimea scutirilor acordate persoanelor fizice nu este corelată indicelui prețului de consum. Existența scutirii acordate pentru soț/soție stimulează neîncadrarea în câmpul muncii a unuia dintre soți.

Soluția: Majorarea scutirii personale, scutirii suplimentare majore și scutirii pentru persoanele întreținute, precum și anularea scutirii acordate pentru soț/soție.

Cauza: Evoluția ratei anuale a inflației care influențează considerabil veniturile populației.

2. **Problema:** Sistemul de impozitare a veniturilor în Republica Moldova este caracterizat prin cote de impozitare fragmentare (12%, 10%, 7%, 6%, 5%, etc).

Soluția: Promovarea măsurilor de uniformizare a cotelor de impozitare a veniturilor la nivelul cotei generale de 12%.

Cauza: Evoluția sistemului de impozitare, multiplele modificări efectuate în Codul fiscal, încercarea de oferire a unor facilități fiscale unor categorii de contribuabili, etc.

3. **Problema:** Veniturile persoanelor fizice obținute sub formă de dobânzi urmează a fi impozitate începând cu 01 ianuarie 2021 la cota standard de 12%.

Soluția: Impozitarea dobânzilor persoanelor fizice prin aplicarea reținerii finale a impozitului în mărime de 3%.

Cauza: Termenul scutirii de impozitare a veniturilor persoanelor fizice obținute sub formă de dobânzi expiră la 31.12.2020.

4. **Problema:** Dividendele distribuite persoanelor juridice se impozitează prin reținerea finală la cota de 6%.

Soluția: Eliminarea impozitării dividendelor distribuite persoanelor juridice.

Cauza: Existența lacunei în legislația fiscală, prin neindicarea în norma prin reținerea finală a statutului persoanei beneficiare de dividende.

5. **Problema:** Protecție socială limitată a reprezentanților profesiilor juridice

Soluția: Asigurarea protecției sociale a reprezentanților profesiilor juridice prin majorarea cuantumului contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii în sumă fixă de la 12 136 lei la 24 255 lei și extinderea spectrului de prestații de asigurări sociale.

Cauza: Cuantumul contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii în sumă fixă stabilit prin Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale este de doar 12 136 lei, ceea ce le asigură pensia pentru limită de vârstă și ajutorul de deces.

6. **Problema:** Tratatamentul fiscal diferențiat aplicat producției agricole primare (8%) față de fertilizanți și îngrășăminte (20%).

Soluția: Aplicarea unei cotei reduse a TVA de 12% pentru îngrășăminte și fertilizanți paralel cu aplicarea aceleiași cote a TVA pentru producția agricolă primară.

Cauza: Introducerea cotei reduse a TVA de 8% aferent livrării și importului de producție agricolă primară.

7. *Problema:* Impactul negativ asupra sectorului HORECA cauzat de criza pandemică.

Soluția: Aplicarea cotei reduse a TVA de 12% la serviciile de cazare, precum și pentru produsele alimentare și/sau băuturi

Cauza: Criza pandemică creată de COVID-19

8. *Problema:* Obligativitatea mediului de afaceri ce ține de achitarea plății pentru poluarea mediului și, în același timp, obligația de a crea sisteme colective de colectare a deșeurilor reciclabile sau a asigura de sine stătător colectarea deșeurilor reciclabile

Soluția: Implementarea unui mecanism de colectare și valorificare a deșeurilor reciclabile

Cauza: Conform cadrului normativ în vigoare, agenții economici sunt obligați să achite plata pentru poluarea mediului, precum și au obligația de a crea sisteme colective de colectare a deșeurilor reciclabile sau a asigura de sine stătător colectarea deșeurilor reciclabile.

9. *Problema:* Cadru fiscal imprevizibil aferent cotelor taxelor locale

Soluția: Plafonarea cotelor taxelor locale și reglementarea acestora pe termen mediu (3 ani)

Cauza: Prin legea aferentă politicii bugetar-fiscale în vigoare din 1 ianuarie 2014 au fost stabilite cotele maxime ale taxelor locale care urmau a fi aplicate de către APL, însă au fost declarate neconstituționale în urma unei sesizări la Curtea Constituțională.

10. *Problema:* Stagnarea dezvoltării economiei digitale și utilizarea unor soluții optime și rapide de efectuare a plăților necesar

Soluția: Reducerea numerarului și creșterea numărului plăților prin virament.

Cauza: Lipsa prevederilor normative care ar impune careva restricții la efectuarea tranzacțiilor în numerar.

11. *Problema:* Nivelul scăzut al eficienței autorităților publice responsabile de prevenirea și contracararea activităților de contrabandă

Soluția: Diminuarea pragurilor valorice a contrabandei ce cade sub incidența legislației penale și aplicarea unor timbre de consum pentru produsele din tutun și băuturi alcoolice introduse pentru consum pe teritoriul necontrolat de către organele constituționale

Cauza: Nivelul majorat al pragurilor legale pentru calificare ca infracțiune penală a contrabandei și evaziunii fiscale, precum și cuantumul mic al amenzilor administrative pentru astfel de încălcări

12. *Problema:* Prejudicierea veniturilor bugetului public național prin abuzurile și schemele depistate în procesul implementării scutirii de TVA a materiei prime, materialelor, articolelor de completare și accesoriilor necesare procesului propriu de producție, importate de către organizațiile și întreprinderile societăților nevăzătorilor, societăților surzilor și societăților invalizilor

Soluția: Anularea scutirii menționate, concomitent cu subvenționarea din bugetul de stat a impozitelor salariale achitate de către agentul economic pentru persoanele cu dizabilități angajate, dar nu mai mult de 2 500 lei per salariat

Cauza: Abuzurile și schemele depistate în procesul implementării scutirii de TVA a materiei prime, materialelor, articolelor de completare și accesoriilor necesare

procesului propriu de producție, importate de către organizațiile și întreprinderile societăților nevăzătorilor, societăților surzilor și societăților invalizilor

13. *Problema:* Conform legislației în vigoare Programul de rambursare a TVA pentru producători agricoli afectați de calamitățile naturale, este valabil până în luna decembrie 2020, inclusiv.

Soluția: Continuarea Programului de rambursare a TVA până la 30 septembrie 2021

Cauza: Calamitățile naturale abătute asupra sectorului, precum și efectele cauzate de situația epidemiologică existentă la nivel național

14. *Problema:* Atragerea și implementarea unor proiecte finanțate din contul împrumuturilor predomină asupra celor finanțate din contul granturilor

Soluția: Eliminarea scutirii de TVA cu drept de deducere și a scutirii de taxa vamală pentru importul și/sau livrarea pe teritoriul țării a mărfurilor, serviciilor destinate proiectelor de asistență investițională, finanțate din contul împrumuturilor sau acordate cu garanție de stat din contul împrumuturilor acordate de organizațiile internaționale

Cauza: Atragerea și implementarea unor proiecte finanțate din contul împrumuturilor este mai preferabilă decât cele finanțate din contul granturilor

15. *Problema:* Tratatamentul disproporțional aplicat autovehiculelor motorizate cu două roți cu caracteristici tehnice similare (moped/scuter/motoretă față de motociclete)

Soluția: Aplicarea unui regim fiscal similar

Cauza: Lipsa prevederilor ce reglementează noțiunea de „Moped/Scuter/Motorete”

16. *Problema:* Existența prohibițiilor la importul mijloacelor de transport

Soluția: Anularea prohibițiilor menționate, concomitent cu majorarea esențială a accizei pentru autoturisme, proporțional termenului de exploatare a acestora, precum și introducerea unei accize speciale pentru camioane, autobuze și tractoare

Cauza: Existența normei în Codul vamal (art.20 alin.(4)) care stabilește prohibiții la importul mijloacelor de transport

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

1. *Problema:* Mărimea scutirilor acordate persoanelor fizice nu este corelată indicelui prețului de consum. Existența scutirii acordate pentru soț/soție stimulează neîncadrarea în câmpul muncii a unuia dintre soți.

Soluția: Majorarea scutirii personale, scutirii suplimentare majore și scutirii pentru persoanele întreținute, precum și anularea scutirii acordate pentru soț/soție.

Cum a evoluat problema: În fiecare an, în cadrul exercițiului de elaborare a politicii fiscale și vamale, din partea părților interesate, în adresa Ministerului Finanțelor parvin propuneri privind majorarea mărimii scutirilor acordate persoanelor fizice în vederea corelării acestora coșului minim de consum și puterii de cumpărare a populației.

Cum va evolua problema: Bunăstarea economică și socială a populației va fi afectată simțitor în condițiile în care impactul inflației asupra veniturilor populației este tot mai accentuat în timp.

2. *Problema:* Sistemul de impozitare a veniturilor în Republica Moldova este caracterizat prin cote de impozitare fragmentare (12%, 10%, 7%, 6%, 5%, etc).

Soluția: Promovarea măsurilor de uniformizare a cotelor de impozitare a veniturilor la nivelul cotei generale de 12%.

Cum a evoluat problema: Odată cu evoluția fenomenelor economice prin apariția noilor materii impozabile, la stabilirea cotelor de impozitare s-a încercat găsirea unui consens între interesele și situația financiară a contribuabililor vizați de normele fiscale

respective, care se rezumă la cote cât mai mici precum și interesele statului de a acumula la buget volumul necesar de resurse pentru acoperirea cheltuielilor publice. Acest fapt a determinat crearea unui sistem de impozitare fragmentar, ceea ce în timp a demonstrat numeroase probleme de administrare fiscală cât și asigurarea unor sarcini fiscale diferite contribuabililor care activează în condiții egale, ceea ce stimulează într-o anumită măsură eschivarea acestora de la calcularea bazei impozabile și plata impozitului.

Cum va evolua problema: În lipsa unei intervenții din partea statului, în continuare unii contribuabili vor rămâne avantajați în raport cu alții din aceeași categorie, ceea ce creează incertitudine și lipsă de interes față de onorarea benevolă a obligațiilor fiscale. De asemenea, mulți contribuabili vor fi nevoiți în continuare să declare veniturile în vederea recalculării obligației fiscale.

3. *Problema:* Veniturile persoanelor fizice obținute sub formă de dobânzi urmează a fi impozitate începând cu 01 ianuarie 2021 la cota standard de 12%

Soluția: Impozitarea dobânzilor persoanelor fizice prin aplicarea reținerii finale a impozitului în mărime de 3%.

Cum a evoluat problema: Scutirea respectivă a fost instituită cu caracter temporar fiind prelungită de mai multe ori, ultima oară fiind extinsă pe parcursul unui an 2020.

Cum va evolua problema: În cazul neintervenției cu modificările respective, cota impozitului ar constitui 12%.

4. *Problema:* Dividendele distribuite persoanelor juridice se impozitează prin reținerea finală la cota de 6%.

Soluția: Eliminarea impozitării dividendelor distribuite persoanelor juridice.

Cum a evoluat problema: În adresa Ministerului Finanțelor au parvenit un șir de scrisori, inclusiv propuneri în cadrul exercițiului de elaborare a politicii fiscale și vamale, prin care s-a descris problematica reținerii finale a impozitului pe venit din suma dividendelor îndreptate spre achitare persoanelor juridice.

Cum va evolua problema: În cazul neintervenției prin modificarea normei fiscale respective, în cazul distribuirii dividendelor către o persoană juridică de drept privat, aceasta din urmă nu va include dividendele în venitul impozabil, dar la o ulterioară distribuire a dividendelor aceasta reține impozitul de 6%. O astfel de abordare fiind una incorectă din punct de vedere economic, ceea ce creează distorsiuni în procesul de calculare și achitare a impozitelor.

5. *Problema:* Protecție socială limitată a reprezentanților profesiilor juridice

Soluția: Asigurarea protecției sociale a reprezentanților profesiilor juridice prin majorarea cuantumului contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii în sumă fixă de la 12 136 lei la 24 255 lei și extinderea spectrului de prestații de asigurări sociale.

Cum a evoluat problema: Cuantumul contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii în sumă fixă stabilit prin Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale de 12 136 lei, beneficiind din categoria prestațiilor de asigurări sociale doar de pensia pentru limită de vârstă și ajutorul de deces.

În acest sens, în adresa Ministerului Finanțelor au parvenit un șir de propuneri argumentate privind necesitatea modificării regimului social al reprezentanților profesiilor juridice.

Cum va evolua problema: În cazul neintervențiilor respective, reprezentanții profesiilor juridice vor fi în continuare dezavantajați în raport cu salariații în condițiile în care aceștia nu vor beneficia de spectrul întreg de prestații de asigurări sociale.

6. *Problema:* Tratatamentul fiscal diferențiat aplicat producției agricole primare (8%) față de fertilizanți și îngrășăminte (20%).

Soluția: Aplicarea unei cotei reduse a TVA de 12% pentru îngrășăminte și fertilizanți paralel cu aplicarea aceleiași cote a TVA pentru producția agricolă primară.

Cum a evoluat problema: Republica Moldova a revenit în 2014 la cota redusă TVA de 8 la sută la producția agricolă produsă și/sau livrată pe teritoriul țării, precum și la zahărul din sfeclă de zahăr produs, importat și/sau livrat pe teritoriul țării. Introducerea cotei reduse a TVA nu a asigurat obiectivul prevăzut inițial, de creștere a competitivității producției agricole naționale. Acest fapt este demonstrat de evoluția importurilor de producție agricolă la cota redusă a TVA. Mai mult ca atât, diferențele de cote a TVA pentru input-urile și output-urile în agricultură au determinat acumulări în cont a sumei TVA de către producătorii agricoli de aproximativ 1,8 mlrd. lei, ceea ce presupune indisponibilizarea sectorului agricol de resursele financiare respective, fapt ce a dezavantajat producția locală în folosul producției importate.

Cum va evolua problema:

În cazul neintervenției respective, acumulările în cont a sumelor TVA pasibile restituirii vor crește, fapt ce va duce în continuare la indisponibilizarea sectorului agricol de resursele financiare respective, dezavantajând astfel producția locală în folosul producției importate.

7. *Problema:* Impactul negativ asupra sectorului HORECA cauzat de criza pandemică.

Soluția: Aplicarea cotei reduse a TVA de 12% la serviciile de cazare, precum și pentru produsele alimentare și/sau băuturi

Cum a evoluat problema: Pentru a asigura relansarea economică s-au impus acțiuni cu efecte după perioada stării de urgență. În această ordine de idei, executivul a aprobat mai multe măsuri de susținere a întreprinderilor în contextul situației epidemiologice și efectele acestora asupra economiei naționale, ca instrumente de suport bazate pe subvenționarea cheltuielilor suportate de întreprinderi în procesul de identificare a resurselor financiare pentru onorarea obligațiilor salariale față de angajați, obligațiilor comerciale și necesității de mijloace circulante. Aferent sectorului HORECA a fost redusă cota TVA de la 20% la 15%.

Cum va evolua problema: Lipsa intervenției în acest sens, ar cauza un impact mai negativ asupra sectorului HORECA, fapt ce va duce la sistarea activității multor întreprinderi din acest domeniu.

8. *Problema:* Obligativitatea mediului de afaceri ce ține de achitarea plății pentru poluarea mediului și, în același timp, obligația de a crea sisteme colective de colectare a deșeurilor reciclabile sau a asigura de sine stătător colectarea deșeurilor reciclabile

Soluția: Implementarea unui mecanism de colectare și valorificare a deșeurilor reciclabile

Cum a evoluat problema: Prevederile art.12 alin.(14) din Legea nr.209/2016 prevăd obligativitatea colectării următoarelor produse reciclabile:

- a) baterii și acumulatori;
- b) echipamente electrice și electronice;
- c) vehicule;
- d) uleiuri;
- e) ambalaje.

De asemenea, art.12 alin.(15) stipulează că mecanismul de implementare a responsabilității extinse a producătorului pentru produsele menționate la alin.(14) se stabilește prin actele normative privind gestionarea acestor produse, aprobate de Guvern.

La moment, există Hotărârea de Guvern nr.212 din 07.03.2018 pentru aprobarea Regulamentului privind deșeurile de echipamente electrice și electronice. În aceeași ordine de idei, Regulamentul menționat supra stabilește indicatori pentru care

întreprinderile sunt obligate să colecteze un volum de deșeuri din totalul mărfurilor plasate pe piață.

Mediul de afaceri a înaintat solicitări de exonerare parțială de la plata pentru poluarea mediului, resursele date fiind îndreptate spre achiziționarea echipamentelor și asigurarea procesului de colectare a deșeurilor. În acest sens, apare necesitatea implementării unui mecanism de colectare și valorificare a deșeurilor reciclabile.

Cum va evolua problema: Lipsa intervenției pe acest segment va duce la nevalorificarea a o mare parte a deșeurilor reciclabile, aceasta cauzând în mod grav poluarea mediului, având efecte adverse asupra stării de sănătate a națiunii, asupra florei și faunei și în cele din urmă asupra economiei .

9. *Problema:* Cadru fiscal imprevizibil aferent cotelor taxelor locale

Soluția: Plafonarea cotelor taxelor locale și reglementarea acestora pe termen mediu (3 ani)

Cum a evoluat problema: Prin legea aferentă politicii bugetar-fiscale în vigoare din 1 ianuarie 2014 au fost stabilite cotele maxime ale taxelor locale care urmau a fi aplicate de către APL. Aceste prevederi au constituit obiectul unei sesizări la Curtea Constituțională. Temeiurile care au stat la baza acestei sesizări țineau de aprobarea unor măsuri cu impact asupra bugetelor locale (1) fără aprobarea prealabilă din partea Guvernului, și (2) fără acordarea unei perioade rezonabile de analiză a acestora la elaborarea bugetelor locale. Drept urmare, prevederile menționate pentru stabilirea cotelor maxime ale taxelor locale au fost declarate neconstituționale.

Cum va evolua problema: Lipsa intervenției în acest sens ar duce la incertitudine pentru mediul de afaceri precum și la generarea unor situații de abuz/discriminare față de contribuabili prin stabilirea unor cote exagerate ale taxelor locale.

10. *Problema:* Stagnarea dezvoltării economiei digitale și utilizarea unor soluții optime și rapide de efectuare a plăților necesar

Soluția: Reducerea numerarului și creșterea numărului plăților prin virament.

Cum a evoluat problema: Plățile fără numerar au cunoscut o explozie rapidă în ultimul deceniu, contribuind la creșterea economiei globale, diminuarea nivelului economiei informale și combaterea corupției. Totuși, tranzacțiile fără numerar în Republica Moldova înregistrează o creștere nesemnificativă în raport cu alte țări. Deși numărul deținătorilor de carduri bancare este în creștere, este important de menționat că majoritatea tranzacțiilor cu cardul continuă să constituie retragerile de numerar la bancomate.

Cum va evolua problema: Numărul tranzacțiilor prin virament vor înregistra în continuare o scădere, fapt ce va duce la creșterea evaziunii fiscale și a fenomenului muncii ne(sub)declarate.

11. *Problema:* Nivelul scăzut al eficienței autorităților publice responsabile de prevenirea și contracararea activităților de contrabandă

Soluția: Diminuarea pragurilor valorice a contrabandei ce cade sub incidența legislației penale și aplicarea unor timbre de consum pentru produsele din tutun și băuturi alcoolice introduse pentru consum pe teritoriul necontrolat de către organele constituționale

Cum a evoluat problema:

Modificările asupra prevederilor art.248 și art.249 din Codul penal, au dus la majorarea cuantumului proporțiilor minime pentru ca fapta să constituie infracțiune de contrabandă de la 20 salarii medii prognozate pe economie la 100 salarii medii prognozate

pe economie. În urma acestor modificări a scăzut considerabil influența de prevenire a faptelor de contrabandă prin atragerea la răspundere. De menționat că odată cu majorarea salariului mediu prognozat pe economie, majorare care se operează cel puțin odată pe an, crește semnificativ și cuantumul sumei necesare pentru ca fapta să constituie infracțiune. În conformitate cu Planul de acțiuni a Guvernului pentru anii 2020-2023 este stipulat ca obiectiv atingerea salariului mediu pe economie în valoare de 11200 de lei ceea ce ar însemna că valoarea bunurilor pentru a începe urmărare penală într-o cauză penală pe art. 248 alin.(1) ar fi de 1 120 000.00 lei MD. În aceste condiții există riscul creșterii fenomenului de contrabandă datorită sancționării prea blinde pentru astfel de fapte, conform procedurii contravenționale.

Prin Ordinul Viceprim-ministrului, Ministru al Finanțelor nr. 93 din 28.07.2020, a fost instituit Grupul de lucru responsabil de examinarea cadrului normativ și excluderea lacunelor legislative întru contracararea schemelor de contrabandă (ref. Decizia Consiliului Suprem de Securitate nr.01-02-10 din 14 mai 2020, privind examinarea cadrului normativ și excluderea lacunelor legislative întru contracararea schemelor de contrabandă cu unele categorii de mărfuri prin intermediul unor companii din stînga Nistrului).

Astfel, a fost examinat cadrul normativ și au fost elaborate propuneri de ajustare a acestuia în vederea contracarării schemelor de contrabandă cu unele categorii de mărfuri.

Cum va evolua problema: Lipsa modificărilor respective ar duce la creșterea nivelului de contrabandă

12. *Problema:* Prejudicierea veniturilor bugetului public național prin abuzurile și schemele depistate în procesul implementării scutirii de TVA a materiei prime, materialelor, articolelor de completare și accesoriilor necesare procesului propriu de producție, importate de către organizațiile și întreprinderile societăților nevăzătorilor, societăților surzilor și societăților invalizilor

Soluția: Anularea scutirii menționate, concomitent cu subvenționarea din bugetul de stat a impozitelor salariale achitate de către agentul economic pentru persoanele cu dizabilități angajate, dar nu mai mult de 2 500 lei per salariat

Cum a evoluat problema: Facilitățile fiscale reprezintă suma impozitului sau taxei ne vărsate la buget. Scopul facilităților fiscale și vama este sprijinirea unui anumit grup de contribuabili sau a unui anumit tip de activitate, constituind o derogare de la sistemul impozitelor și taxelor de stat, care micșorează veniturile real achitate în buget. La momentul actual, legislația fiscală și vamală prevede un număr de aproximativ 300 de facilități sub formă de scutiri, reduceri, amânări ale termenului de achitare etc.. Unele din ele deja au fost consumate dat fiind circumstanțele și necesitățile pentru care au fost introduse, altele încă au un impact asupra activității economice, dar și asupra încasărilor bugetare.

Existența unui număr mare de facilități distorsionează, în același timp, și sistemul fiscal având ca efect generarea unor optimizări fiscale cu scopul de a diminua din obligația fiscală față de buget.

Scutirea de TVA a materiei prime, materialelor, articolelor de completare și accesoriilor necesare procesului propriu de producție, importate de către organizațiile și întreprinderile societăților nevăzătorilor, societăților surzilor și societăților invalizilor a fost introdusă cu scopul susținerii activității organizațiilor menționate, însă acest scop deja a fost consumat.

Cum va evolua problema: Lipsa intervenției în acest sens, va duce la posibilități de abuzuri și optimizări, dat fiind faptul că actualmente de această facilitate beneficiază doar o listă de întreprinderi.

13. *Problema:* Conform legislației în vigoare Programul de rambursare a TVA pentru producători agricoli afectați de calamitățile naturale, este valabil până în luna decembrie 2020, inclusiv.

Soluția: Continuarea Programului de rambursare a TVA până la 30 septembrie 2021

Cum a evoluat problema: În anul curent, agricultura este unul din domeniile economiei naționale care suportă atât consecințele calamităților naturale abătute asupra sectorului, precum și resimte efectele cauzate de situația epidemiologică existentă la nivel național. În acest sens, Guvernul a adoptat mai multe măsuri pentru susținerea sectorului agricol afectat de calamitățile naturale, printre care și instituirea unor condiții favorabile de aplicare la Programul de subvenționare a dobânzilor și Programul de rambursare a TVA. Prin urmare, implementarea și, respectiv, continuarea, unor măsuri de susținere a agenților economici din agricultură este iminent necesară în această perioadă de impas.

Cum va evolua problema: Producătorii agricoli afectați calamităților naturale nu ar dispune de resurse în vederea continuării activității

14. *Problema:* Atragerea și implementarea unor proiecte finanțate din contul împrumuturilor predomină asupra celor finanțate din contul granturilor

Soluția: Eliminarea scutirii de TVA cu drept de deducere și a scutirii de taxa vamală pentru importul și/sau livrarea pe teritoriul țării a mărfurilor, serviciilor destinate proiectelor de asistență investițională, finanțate din contul împrumuturilor sau acordate cu garanție de stat din contul împrumuturilor acordate de organizațiile internaționale

Cum a evoluat problema:

Datorită existenței facilității fiscale privind scutirea de TVA cu drept de deducere și a scutirii de taxa vamală pentru importul și/sau livrarea pe teritoriul țării a mărfurilor, serviciilor destinate proiectelor de asistență investițională finanțate atât din contul granturilor, cât și din contul împrumuturilor, proiectele finanțate din contul împrumuturilor dețin o pondere mai mare comparativ cu cele finanțate din contul granturilor. Astfel, măsura respectivă se propune a fi realizată în vederea stimulării atragerii unor proiecte care sunt finanțate din contul granturilor și mai puțin orientarea spre atragerea și implementarea unor proiecte finanțate din contul împrumuturilor.

Cum va evolua problema: Problema va evolua în sensul scăderii numărului de proiecte investiționale finanțate din contul granturilor.

15. *Problema:* Tratatamentul disproporțional aplicat autovehiculelor motorizate cu două roți cu caracteristici tehnice similare (moped/scuter/motoretă față de motociclete)

Soluția: Aplicarea unui regim fiscal similar

Cum a evoluat problema:

Actualmente, art.336 pct.10) din Codul fiscal prevede noțiunea de motocicletă, care reprezintă un autovehicul cu două roți, cu sau fără ataș, având o capacitate cilindrică a motorului mai mare de 50 cm³, precum și autovehicul cu trei roți simetrice față de axa sa longitudinală (motocar), având capacitatea cilindrică a motorului mai mare de 50 cm³ și masa echipată mai mică de 400 kg. De menționat, că aceleași caracteristici tehnice le dețin și Mopedul/Scuterul/Motoreta, însă noțiunea acestora nu este reglementată. În acest sens, întru aplicarea uniformă a prevederilor legislației fiscale, introducerea noțiunii „Moped/Scuter/Motorete” în pct.101 art.336 din Codul fiscal se consideră necesară întrucât nu se regăsește nici în descrierea crt.1 a anexei nr.1 la titlul IX al Codului fiscal.

Cum va evolua problema: În lipsa neintervenției, problema va evolua în sensul neîncasării veniturilor bugetare aferente impozitării autovehiculelor „Moped/Scuter/Motorete.”

16. *Problema:* Existența prohibițiilor la importul mijloacelor de transport

Soluția: Anularea prohibițiilor menționate, concomitent cu majorarea esențială a accizei pentru autoturisme, proporțional termenului de exploatare a acestora, precum și introducerea unei accize speciale pentru camioane, autobuze și tractoare

Cum a evoluat problema: Legislația vamală prevede la moment o serie de prohibiții la import aferente mijloacelor de transport, după cum urmează:

- după termenul de exploatare a autoturismelor (se interzice importul autoturismelor mai mari de 10 ani);
- după termenul de exploatare a camioanelor și autobuzelor (se interzice importul autobuzelor de până la 20 de locuri mai mari de 7ani, și altor autobuze și camioane mai mari de 10 ani);
- după termenul de exploatare a tractoarelor (se interzice importul tractoarelor mai mari de 12 ani);
- piese uzate.

Problema a fost sesizată în urma interpelărilor și propunerilor înaintate în adresa Ministerului Finanțelor prin care a fost invocată necesitatea eliminării prohibițiilor la importul mijloacelor de transport, în vederea tratării în mod egal a autoturismelor importate pentru care există limită de vîrstă, comparativ cu cele declarate prin acțiune, care nu au restricții de vîrstă.

Cum va evolua problema: Fără intervenție problema va rămâne la situația actuală

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

Cadrul juridic aplicabil raporturilor analizate este constituit dintr-o serie de acte legislative precum:

- Codul fiscal nr.1163/1997;
- Codul vamal 1149/2000;
- Legea nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi;
- Legea nr. 1056/2000 cu privire la punerea în aplicare a Titlului VI al Codului fiscal;
- Legea nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal;
- Legea nr. 1164//1997 pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal;
- Legea nr.761/2001 cu privire la serviciul diplomatic;
- Legea nr.1569/2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul RM de către persoanele fizice;
- Codul penal nr.985/2002;
- Legea nr.397/2003 privind finanțele publice locale;
- Codul de procedură penală nr.122/2003;
- Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală;
- Legea nr.209/2016 privind deșeurile;
- Codul contravențional nr.218/2008;
- Legea nr.229/2010 privind controlul financiar public intern;
- Legea nr.155/2011 pentru aprobarea Clasificatorului unic al funcțiilor publice;
- Legea nr.302/2017 cu privire la Serviciul Vamal.

Intervenția statului prin proiectul actual reiese din necesitatea de elaborare a politicii fiscale și vamale conform obiectivelor Cadrului Bugetar pe Termen Mediu pentru anii 2021-2023 aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.776/2020, care prevede că sistemul fiscal în continuare va fi orientat spre stimularea proceselor economice și sociale în vederea creării unui climat prosper pentru fiecare cetățean în parte.

Pentru asigurarea unui mediu fiscal axat pe impulsivitatea dezvoltării economice, obiectivele generale ale politicii fiscale vor urmări:

- 1) perfecționarea și simplificarea sistemului fiscal;
- 2) asigurarea finanțării cheltuielilor publice (investiții, cheltuieli sociale și educație, cheltuieli privind asigurarea ordinii publice etc.);
- 3) redistribuirea echitabilă a veniturii naționale;
- 4) stimularea economică;
- 5) armonizarea legislației fiscale naționale cu standardele Uniunii Europene legate de punerea în aplicare a Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană.

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

Specificul anului 2020 impune noi adaptări la condițiile generate de situația epidemiologică existentă la nivel național și internațional.

În perioada 17 martie – 15 mai 2020, în temeiul art.1 din Hotărârea Parlamentului nr.55/2020, a fost declarată stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Ulterior, Comisia Națională Extraordinară de Sănătate Publică, ca urmare a analizei situației epidemiologice existente la moment, prin Hotărârea nr.10 din 15 mai 2020 a declarat, stare de urgență în sănătate publică pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 16 mai – 30 iunie 2020, cu posibilitatea de prelungire a termenului dat în funcție de evoluția situației epidemiologice.

În temeiul Hotărârilor ulterioare a Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică, starea de urgență în sănătate publică, declarată prin Hotărârea nr.10 din 15 mai 2020 a CNESP s-a prelungit până la data de 30 septembrie 2020 inclusiv.

Efectele negative cauzate de situația epidemiologică asupra sectoarelor economiei naționale au impus necesitatea implementării măsurilor de susținere în acest sens. Respectiv, întreprinderea măsurilor complexe care rezultă din situația creată și sunt îndreptate spre susținerea mai multor domenii economice a fost și continuă a fi o prioritate pentru Guvern.

Necesitatea susținerii mediului de afaceri în vederea asigurării continuității activității economice a implicat operarea unor măsuri de ajustare a cadrului legal fiscal existent și operarea unor măsuri fiscale de susținere a activității de întreprinzător.

Astfel, prin intervenția dată se urmărește atingerea următoarelor obiective:

1. Asigurarea unui echilibru între costurile bugetare și impulsul asupra dezvoltării economice.
2. Armonizarea legislației fiscale și vamale ce derivă din angajamentele asumate conform Acordului de asociere RM-UE.
3. Consolidarea veniturilor bugetare printr-o administrare fiscală și vamală eficientă, în vederea finanțării cheltuielilor publice.
4. Simplitatea, claritatea și comoditatea procesului de calculare și achitare a impozitelor și taxelor.
5. Susținerea mediului de afaceri prin diminuarea costurilor de timp și resurse financiare de desfășurare a activității de întreprinzător.

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție

Opțiunea „a nu face nimic” este opțiunea prin care nu se vor opera modificările în actele legislative propuse, iar situația actuală va rămâne neschimbată sau în timp ar putea să se înrăutățească.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea ținesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate

Proiectul politicii fiscale și vamale include următoarele propuneri:

- *Majorarea scutirii personale, scutirii suplimentare majore și scutirii pentru persoanele întreținute, precum și anularea scutirii acordate pentru soț/soție.*

Impact: Majorarea scutirii personale, scutirii suplimentare majore și scutirii pentru persoanele întreținute va atenua impactul inflației asupra veniturilor cetățenilor, va asigura bunăstarea economică a populației și protecția socială a familiilor cu copii și persoanelor aflate în relații de căsătorie cu persoane cu dizabilități în urma acțiunilor de luptă, persoane care suferă de o boală în legătură cauzală cu avaria de la C.A.E. Cernobil, etc. Anularea scutirii acordate pentru soț/soție va simplifica procesul de administrare fiscală, atât la nivel de autoritate fiscală cât și la nivel de contribuabil prin lipsa obligației de depunere a declarației fiscale și va determina încadrarea tuturor persoanelor în câmpul muncii.

- *Uniformizarea cotelor de impozitare a veniturilor la cota standard de 12%.*

Impact: Uniformizarea cotelor de impozitare a veniturilor va asigura:

- simplificarea procesului de administrare fiscală, atât la nivel de autoritate fiscală cât și la nivel de contribuabil prin lipsa obligației de depunere a declarației fiscale;
- asigurarea echității fiscale pe orizontală, prin impozitarea veniturilor la aceeași cotă, fapt ce va determina aplicarea unui tratament fiscal egal pentru contribuabili cu situații similare.

- *Impozitarea dobânzilor persoanelor fizice prin aplicarea reținerii finale a impozitului în mărime de 3%.*

Impact: Simplitate în procesul de administrare fiscală, asigurarea unui regim de impozitare just și echitabil prin impozitarea tuturor surselor generatoare de venit.

De menționat că, în cazul neintervenției cu modificările respective, cota impozitului ar constitui 12%.

- *Eliminarea impozitării dividendelor distribuite persoanelor juridice.*

Impact: Perfecționarea sistemului fiscal în vederea contribuirii la formarea unui cadru legal favorabil mediului investițional, inclusiv prin reținerea și investirea mijloacelor financiare în cadrul proceselor economice, generatoare de valoare adăugată.

- *Perfecționarea regimului social al persoanelor care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției.*

Impact: Fortificarea legislației prin asigurarea unor norme comprehensive, juste și echitabile. Asigurarea protecției sociale a reprezentanților profesiilor juridice prin majorarea cuantumului contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii în sumă fixă de la 12 136 lei la 24 255 lei și extinderea spectrului de prestații de asigurări sociale de care aceștia pot beneficia.

- Extinderea pînă în anul 2023 inclusiv, a facilităților fiscale la impozitul pe venit pentru angajații agenților economici din domeniul IT.

Impact:

- creșterea industriei IT;
- crearea unui mediu concurențial pentru domeniul IT;
- atragerea investițiilor și personalului calificat;
- crearea noilor locuri de muncă.

- Aplicarea unei cotei reduse a TVA de 12% pentru îngrășăminte și fertilizanți paralel cu aplicarea aceleiași cote a TVA pentru producția agricolă primară.

Impact: Impactul fiscal și economic al măsurii propuse este descris în tabelul de mai jos:

Descrierea măsurii	Impactul net	
	Sectorul privat	Sectorul bugetar
Diminuarea TVA de la 20% la 12% pentru îngrășăminte și fertilizanți	+222 mil. lei	-222 mil. lei
Majorarea cotei de la 8% la 12% (impact pentru importatori)*	-88 mil. lei	+88 mil. lei

*Producătorii agricoli nu vor fi afectați deoarece în majoritatea cazurilor nu vor înregistra spre achitare sume TVA fie datorită procesului economic (vor avea spre deducere procurări cu TVA 20% spre ex: produse petroliere), și/sau acumulărilor de TVA în cont până la moment.

Impactul net bugetar al măsurii propuse va constitui -134 mil. lei

- Aplicarea cotei reduse a TVA de 12% la serviciile de cazare, precum și pentru produsele alimentare și/sau băuturi

Impact:

- asigurarea susținerii întreprinderilor din sectorul HORECA, care este afectat de consecințele crizei pandemice;
- asigurarea unor efecte pozitive pentru bunăstarea social-economică a cetățenilor țării.
- sporirea conformării fiscale a agenților economici în domeniu.

- Stabilirea accizelor la produsele din tutun, produsele alcoolice și produsele petroliere pe o perioadă de 3 ani (2021-2023)

Impact: Asigurarea previzibilității pentru mediul de afaceri dar și pentru încasările bugetare, respectiv prognoza cheltuielilor bugetare

- Implementarea unui mecanism de colectare și valorificare a deșeurilor reciclabile

Impact:

1. Majorarea rentabilității întreprinderilor din considerentul că acestea vor economisi din contul deșeurilor valorificate și utilizate în procesul de producție.
2. Creșterea rentabilității ar putea avea ca efect micșorarea prețului pentru consumatorul final.
3. Va impune întreprinderile să investească în echipament modern de colectare, prelucrare, sortare a deșeurilor.
4. Va crea locuri de muncă.
5. Va da un impuls de modernizare a sistemelor actuale de colectare a deșeurilor.

6. Va educa societatea în spiritul sustenabilității și protejării mediului.
7. Va diminua din efectul poluării mediului.

- *Plafonarea cotelor taxelor locale și reglementarea acestora pe termen mediu (3 ani)*

Impact:

- certitudine pentru mediul de afaceri;
- predictibilitate și certitudine privind impunerea pentru contribuabili;
- excluderea unor situații de abuz/discriminare față de contribuabili prin stabilirea unor cote exagerate ale taxelor locale;

- *Optimizarea taxelor locale*

Impact: eficientizarea și optimizarea sistemului de impozite și taxe în Republica Moldova

- *Diminuarea pragurilor valorice a contrabandei ce cade sub incidența legislației penale și aplicarea unor timbre de consum pentru produsele din tutun și băuturi alcoolice introduse pentru consum pe teritoriul necontrolat de către organele constituționale*

Impact:

- consolidarea capacității în lupta cu contrabanda;
- asigurarea trasabilității produsele din tutun și băuturi alcoolice importate în regiunea din stânga Nistrului;
- sporirea măsurilor de supraveghere și control a produselor accizabile destinate a fi utilizate pe teritoriul transnistrean;

- *Anularea scutirii de TVA a materiei prime, materialelor, articolelor de completare și accesoriilor necesare procesului propriu de producție, importate de către organizațiile și întreprinderile societăților nevăzătorilor, societăților surzilor și societăților invalizilor*

Impact:

- mărimea suportului bugetar este în dependență de numărul salariaților cu dizabilități;
- beneficiari toate întreprinderile care angajează persoane cu dizabilități;
- control eficient de utilizare a banilor publici;

- *Continuarea Programului de rambursare a TVA pentru producători agricoli afectați de calamitățile naturale, până la 30 septembrie 2021*

Impact:

- va spori semnificativ lichiditatea producătorilor agricoli;
- asigurarea securității alimentare a statului, în condițiile calamităților naturale produse, prin majorarea, într-un ritm mai sporit, a suportului bugetar oferit producătorilor agricoli afectați;

- *Reducerea numerarului și creșterea numărului plăților prin virament*

Impact: În acest sens, ca măsuri de diminuare a numerarului se propun:

- plățile efectuate între agenți economici în numerar 100 000 lei lunar/10 000 per tranzacție;
- obligativitatea deținerii POS terminal la subdiviziunile unde vânzările sunt mai mari de 500 000 lei;
- plățile efectuate de persoană fizică în numerar nu mai mari de 100 000 lei per tranzacție.

Aceste măsuri vor impulsiona tranzacțiile non-numerar, cu scopul de a contribui la combaterea fenomenului muncii ne(sub)declarate și combaterea evaziunii fiscale, precum și creând premise de reducerea a comisioanelor percepute de instituțiile financiare.

- *Eliminarea scutirii de TVA cu drept de deducere și a scutirii de taxa vamală pentru importul și/sau livrarea pe teritoriul țării a mărfurilor, serviciilor destinate proiectelor de asistență investițională, finanțate din contul împrumuturilor sau acordate cu garanție de stat din contul împrumuturilor acordate de organizațiile internaționale*

Impact: stimularea atragerii unor proiecte care sunt finanțate din contul granturilor și mai puțin orientarea spre atragerea și implementarea unor proiecte finanțate din contul împrumuturilor

- *Aplicarea unui regim fiscal similar autovehiculelor motorizate cu două roți cu caracteristici tehnice similare (moped/scuter/motoretă față de motociclete)*

Impact: administrarea corectă a taxei pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova

- *Excluderea plăților pentru evacuările de ape uzate în rețelele publice de canalizare*

Impact: Implementarea recomandării Hotărârii Curții de Conturi nr.16/2020 referitor la Hotărârea nr.43/2017 cu privire la Raportul auditului performanței „Eficiența gestiunii economico-financiare și administrării patrimoniului de către întreprinderile care prestează servicii de aprovizionare cu apă a populație”, care presupune excluderea sintagmei „și sisteme de canalizare” de la art.9 alin.(1) din Legea nr. 1540/1998.

- *Anularea prohibițiilor la importul mijloacelor de transport, concomitent cu majorarea esențială a accizei pentru autoturisme, proporțional termenului de exploatare a acestora, precum și introducerea unei accize speciale pentru camioane, autobuze și tractoare*

Impact:

- eliminarea comerțului ilicit cu piese uzate;
- dezvoltarea unor afaceri ce au drept scop prelucrarea, importul și exportul bunurilor respective;

- *Revizuirea tratamentului fiscal aplicat mărfurilor importate prin intermediul trimiterilor poștale în cadrul tranzacțiilor comerciale (B2C – de la business la consumator)*

Impact:

- ajustarea graduală la practicile UE (22 euro);
- asigurarea concurenței loiale;

- *Anularea facilității ce vizează dreptul la o reducere cu 15% a sumei impozitului pe bunurile imobiliare pentru contribuabilii care achită suma integrală a impozitului pentru anul fiscal în curs până la 30 iunie a anului respectiv*

Impact: Impactul net bugetar al măsurii propuse va constitui +35 mil. lei

- *Reorganizarea Serviciului Vamal*

Impact:

- eficientizarea activității;
- tratarea univocă a plătitorilor vamali și a legislației vamale;
- majorarea flexibilității în procesul de management al resurselor umane;
- standardizarea serviciilor oferite plătitorilor vamali;
- aplicarea unui management operațional și strategic pe verticală.

- *Introducerea prevederii ce vizează interzicerea donării, transmiterii prin moștenire sau orice altă formă de dare în posesie sau folosință a mijloacelor de transport destinate persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor*

Impact:

- eliminarea abuzurilor și schemelor depistate la importul mijloacelor de transport respective.

Pe lângă modificările de ordin fiscal și vamal, proiectul cuprinde o serie de norme ce vizează sistemul financiar, descrise în continuare.

- *Modificările la Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală*

Impact: Îmbunătățirea aspectelor ce țin de competențele decizionale și atribuțiile autorităților publice locale de nivelul I și II, privind încheierea acordurilor de cooperare în vederea realizării activității de audit intern

- *Modificările la Legea nr.229/2010 privind controlul financiar public intern*

Impact: Crearea cadrului de reglementare a normelor de control intern și guvernanță, aflate la etapa actuală într-un vid legislativ, dar necesare pentru activitatea acestora.

- *Modificările la Legea nr.155/2011 pentru aprobarea Clasificatorului unic al funcțiilor publice*

Impact: Excluderea conflictului de norme dintre unele cerințe specifice minime aferente funcțiilor publice din auditul intern stabilite prin Legea nr.155/2011 pentru aprobarea Clasificatorului unic al funcțiilor publice și alte prevederi ale actelor normative

- *Modificări care au drept scop executarea Hotărârii Curții Constituționale nr.27/2019 pentru controlul constituționalității prevederilor articolelor 37 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 27 din Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție și 4 din Legea cu privire la organizarea și funcționarea Curții de Conturi*

Impact: Consolidarea sistemului de control financiar public intern, precum și sporirea nivelului de răspundere managerială pentru gestionarea fondurilor publice în baza principiilor buneii guvernări

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

Identificarea unor opțiuni alternative nu a fost realizată dat fiind faptul că identificarea problemei și a soluțiilor a fost efectuată prin prisma recepționării propunerilor și relatării problemelor de la agenții economici precum și pe parcursul discuțiilor publice.

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Efectele pozitive pentru menținerea situației actuale

a) Stabilitatea prevederilor fiscale și vamale fiind reprezentată prin lipsa modificărilor cadrului legislativ ce ar duce ulterior la modificarea metodelor de evidență contabilă și fiscală.

b) În cel mai bun caz, situația descrisă în compartimentul „descrierea problemei” va rămâne fără schimbare.

Efectele negative ale situației actuale:

- a) Utilizarea optimizărilor fiscale și ratări bugetare.
- b) Existența unui mediu concurențial neloyal.
- c) Scăderea veniturilor bugetare și, respectiv, a cheltuielilor guvernamentale, în special, a celor investiționale.
- d) Evidența contabilă și fiscală actuală care creează presiune informațională și costuri adiționale agenților economici.

b¹) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Beneficii ale opțiunii recomandate sunt:

- a) Simplificarea proceselor de administrare fiscală pentru agenți economici și pentru autorități
- b) Asigurarea unei concurențe loiale prin diminuarea numărului de posibilități de optimizare fiscală.
- c) Asigurarea unui cadru legislativ clar.

Costuri ale opțiunii 1 sunt:

- a) Posibile costuri de adaptare a sistemelor de evidență și a anumitor procese ce se desfășoară în cadrul companiei.
- b) Posibile costuri de instruire a personalului ce are ca responsabilitate evidența contabilă și fiscală.

b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizate în acesta

Riscurile asociate nemijlocit care vor avea impact asupra rezultatelor implementării opțiunii recomandate sunt:

- Omitări și erori legislative.
- Modificări conceptuale ale proiectului în urma prezentării în Parlament.

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sunt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

La etapa actuală costurile de conformare nu au fost depistate.

Concluzie

e) Argumentați selectarea unei opțiunii, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

Implementarea opțiunii ce ține de adoptarea prevederilor proiectului de lege vine să asigure o serie de beneficii pentru mediul de afaceri prin simplificarea regulilor fiscale și prin asigurarea adaptării acestor reguli la procesele noi ale economiei.

Selectarea opțiunii date se consideră oportună în contextul în care implementarea acesteia va permite agigurarea unor condiții clare, echitabile și competitive de dezvoltare a mediului de afaceri, edificarea veniturilor proprii prin asigurarea nivelului de finanțare, asigurarea redistribuirii corecte a veniturilor și solidaritatea socială, îmbunătățirea și simplificarea mecanismelor fiscale naționale, precum și asigurarea echității și stabilității fiscale.

Beneficiile ce urmează să rezulte ca urmare a adoptării proiectului de lege sunt:

- reguli clare de impozitare bazate pe echitate și simplitate fiscală;
- asigurarea unei previzibilități a politicii și legislației fiscale și crearea unui mediu investițional atractiv;
- stimularea unor procese economice;
- extinderea bazei fiscale.

Concomitent, implementarea opțiunii date va asigura sporirea veniturilor fiscale prin aplicarea uniformă a administrării fiscale și vamale. În acest sens, creșterea încasărilor ca urmare a eficientizării administrării fiscale și vamale denotă o extindere a bazei fiscale prin diminuarea economiei tenebre. Astfel, pe lângă faptul că se asigură o mărire a surselor bugetare, aceasta contribuie substanțial la dezvoltarea unui mediu concurențial loial – o condiție indispensabilă pentru dezvoltarea economică sustenabilă.

5. Implementarea și monitorizarea

a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sânt necesare

Implementarea opțiunii recomandate presupune modificarea unor serii de acte legislative precum Codul fiscal nr.1163/1997, a Codul vamal nr.1149/2000, a Legii nr.1164/1997 pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal, a Legii nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal, a Legii nr.1417/1997 pentru punerea în aplicare a Titlului III al Codului fiscal, a Legii nr.1569/2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul RM de către persoanele fizice și a altor legi conexe.

De asemenea, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de lege se va realiza monitorizarea și identificarea privind necesitatea modificării cadrului normativ secundar.

b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea

Indicatorii de performanță care vor sta la baza efectuării monitorizării sunt:

- Suma încasărilor bugetare din impozite și taxe.
- Numărul de interpelări în adresa Ministerului Finanțelor referitor la problematicile respective.
- Evoluția activității economice.

c) Identificați peste cit timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea

Impacturile estimate vor fi resimțite cu începerea anului 2021 și pe parcursul anului 2022.

Monitorizarea și evaluarea opțiunii va fi realizată anual prin prisma indicatorilor de performanță propuși.

6. Consultarea

a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă

Principalele părți interesate în intervenția propusă sunt:

<ul style="list-style-type: none"> - Agenții economici - Persoanele fizice - Serviciul Fiscal de Stat - Serviciul Vamal - Ministerul Economiei și Infrastructurii 			
b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților			
Consultarea cu părțile interesate a fost realizată prin intermediul publicării proiectului de lege și recepționării opiniilor. De asemenea au fost organizate ședințe în care au fost prezentate și supuse discuțiilor propunerile ce se regăsesc în proiect.			
c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)			
Părțile vizate s-au expus în sensul susținerii proiectului cu înaintarea anumitor propuneri de ajustare care urmează a fi analizate de către Ministerul Finanțelor.			
Tabel pentru identificarea impacturilor			Anexă
Categorii de impact	Punctaj atribuit		
	<i>Opțiunea propusă</i>	<i>Opțiunea alternativă 1</i>	<i>Opțiunea alternativă 2</i>
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	+1		
povara administrativă	+2		
fluxurile comerciale și investiționale	0		
competitivitatea afacerilor	+1		
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	+1		
concurența pe piață	+1		
activitatea de inovare și cercetare	0		
veniturile și cheltuielile publice	+1		
cadrul instituțional al autorităților publice	0		
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	0		
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	0		
situația social-economică în anumite regiuni	0		
situația macroeconomică	0		
alte aspecte economice	0		
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	+1		
nivelul de salarizare	0		
condițiile și organizarea muncii	+1		
sănătatea și securitatea muncii	+1		
formarea profesională	0		
inegalitatea și distribuția veniturilor	0		
nivelul veniturilor populației	0		
nivelul sărăciei	0		
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	0		

diversitatea culturală și lingvistică	0		
partidele politice și organizațiile civice	0		
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	0		
modul sănătos de viață al populației	0		
nivelul criminalității și securității publice	0		
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	0		
accesul și calitatea serviciilor educaționale	0		
accesul și calitatea serviciilor medicale	0		
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	0		
nivelul și calitatea educației populației	0		
conservarea patrimoniului cultural	0		
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	0		
accesul și participarea populației în activități sportive	0		
Discriminarea	0		
alte aspecte sociale	0		
De mediu			
climă; inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	0		
calitatea aerului			
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	0		
Biodiversitatea	0		
Flora	0		
Fauna	0		
peisajele naturale	0		
starea și resursele solului	0		
producerea și reciclarea deșeurilor	0		
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	0		
consumul și producția durabilă	0		
intensitatea energetică	0		
eficiența și performanța energetică	0		
bunăstarea animalelor	0		
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	0		
utilizarea terenurilor	0		
alte aspecte de mediu	0		
<i>Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în</i>			

compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.

Anexe

Proiectul preliminar de act normativ

Sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiect și/sau analiza de impact

Expertiza Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător (după caz)

Alte materiale informative/documente (la decizia autorilor)